

Bruksela, 23 stycznia 2023 r.
(OR. en)

5588/23

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0008 (COD)

SOC 45
STATIS 5
CODEC 49

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	20 stycznia 2023 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2023) 31 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań, zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 862/2007 oraz uchylającego rozporządzenia (WE) nr 763/2008 i (UE) nr 1260/2013

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2023) 31 final.

Załącznik: COM(2023) 31 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 20.1.2023 r.
COM(2023) 31 final

2023/0008 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań, zmieniające
rozporządzenie (WE) nr 862/2007 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 763/2008 i
(UE) nr 1260/2013**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SEC(2023) 38 final} - {SWD(2023) 11 final} - {SWD(2023) 12 final} -
{SWD(2023) 13 final} - {SWD(2023) 14 final} - {SWD(2023) 15 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Aktualne, wiarygodne, szczegółowe i porównywalne statystyki europejskie są potrzebne do kształtowania i wdrażania polityki i działań na korzyść UE w obszarach, w których UE ma kompetencje, zgodnie z art. 2 i 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Komisja monitoruje sytuację demograficzną w Unii i składa sprawozdania na ten temat zgodnie z art. 159 TFUE. Instytucje UE potrzebują dokładnych i porównywalnych danych liczbowych na temat ludności do celów administracyjnych i proceduralnych, np. głosowania większością kwalifikowaną w Radzie. Statystyki te zasadniczo przyczyniają się też do publicznych badań naukowych przez formułowanie wniosków i informowanie społeczeństwa o rozwoju sytuacji. Szacunki dotyczące ludności są także niezbędne do opracowywania wskaźników na mieszkańca do celów statystycznych. Statystyka ludnościowa zapewnia informacje stanowiące podstawę prognoz ludności na potrzeby długoterminowych prognoz gospodarczych i budżetowych UE w szczególności oraz – bardziej ogólnie – unijnej polityki gospodarczej i społecznej oraz polityki spójności. Ten rodzaj statystyki jest też bliski ludziom, ponieważ opisuje fakty i wydarzenia, które dotyczą każdego człowieka.

W kontekście niniejszej inicjatywy statystyki europejskie dotyczące ludności (ESOP) oznaczają statystyki publiczne na poziomie UE dotyczące ludności, zdarzeń demograficznych i migracji oraz różnych wskaźników opartych na tych statystykach. Eurostat publikuje statystyki w tych obszarach od 1960 r., kiedy to wprowadzono pierwsze badanie statystyczne dotyczące liczby i struktury ludności aktywnej zawodowo w ówczesnych państwach członkowskich. Od tamtej pory statystyki ludnościowe są opracowywane głównie z wykorzystaniem wyników bezpośrednich wyliczeń ludności dokonywanych podczas spisów powszechnych i przez interpolację w okresach pośrednich informacji dotyczących przyrostu ludności pozyskanych z systemów administracyjnych ewidencji ludności (dotyczących urodzeń, zgonów i migracji). Będące obecnie w toku przechodzenie od tradycyjnych spisów powszechnych do spisów łączonych lub nawet w całości opartych na danych z rejestrów minimalizuje obciążenie ogółu społeczeństwa, ponieważ opiera zestawianie tych statystyk głównie na źródłach danych administracyjnych.

Do 2007 r. państwa członkowskie przekazywały wszystkie dane dotyczące ludności dobrowolnie. Prowadziło to do niespójności oraz niewystarczającej kompletności i aktualności danych, jak wynika z niedawnej oceny sytuacji¹. Art. 338 TFUE zobowiązuje prawodawców do uchwalenia środków w celu tworzenia statystyk, jeżeli jest to konieczne do wykonywania działań Unii. Obecnie podstawą statystyki ludnościowej są ramy prawne przyjęte w latach 2007–2013. W pierwszym rządzie, w rozporządzeniu (WE) nr 862/2007² ustanowiono wymogi dotyczące statystyki w dziedzinie migracji zgodnie z planem działań dotyczącym gromadzenia i analizy statystyk Wspólnoty w dziedzinie migracji³. Art. 3 tego

¹ SWD(2023) 13.

² Rozporządzenie (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 311/76 w sprawie zestawienia statystyk dotyczących pracowników cudzoziemców ([Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 23](#)).

³ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiający plan działań dotyczący gromadzenia i analizy statystyk Wspólnoty w dziedzinie migracji ([COM\(2003\) 179](#)).

rozporządzenia obejmuje statystyki dotyczące imigracji do i emigracji z terytoriów państw członkowskich, w tym przepływy z terytorium jednego państwa członkowskiego do drugiego oraz przepływy między terytoriami państwa członkowskiego i państwa trzeciego, statystyki dotyczące obywatelstwa i kraju urodzenia osób posiadających miejsce zamieszkania na terytorium państw członkowskich, a także statystyki dotyczące nabycia obywatelstwa⁴. W drugiej kolejności, w rozporządzeniu (WE) nr 763/2008⁵ ustanowiono wspólne przepisy dotyczące dostarczania co 10 lat wyczerpujących danych ze spisów powszechnych na temat ludności i mieszkań w UE. W ten sposób zapewniono zestawianie szczegółowych danych dotyczących określonych cech demograficznych, społecznych i gospodarczych osób, rodzin i gospodarstw domowych, a także dotyczących charakterystyki mieszkań na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Wreszcie, w rozporządzeniu (UE) nr 1260/2013⁶ ustanowiono wspólne przepisy dotyczące europejskich danych demograficznych, w tym wymogi w zakresie danych dotyczących liczby ludności i ruchów naturalnych, takich jak urodzenia i zgony. Rozporządzenie (UE) nr 1260/2013 zobowiązuje też państwa członkowskie do przekazywania Komisji (Eurostatowi) zharmonizowanych danych o liczbie ludności ogółem na poziomie krajowym, stosowanych na potrzeby określania większości kwalifikowanej w Radzie.

Z oceny przeprowadzonej przez Komisję wynika, że obowiązujące ramy prawne złożone z trzech aktów wspomnianych powyżej znacząco usprawniły europejską statystykę ludnościową w ogólnym ujęciu. Wzrosła wartość dodana UE i zaspokojone zostały wszystkie potrzeby polityczne i instytucjonalne UE w zakresie statystyki ludnościowej. Ocena wykazała jednak również, że przydatność, spójność i porównywalność danych i statystyki ludnościowej w państwach członkowskich są ograniczone i wciąż się pogarszają, co negatywnie wpływa na proces podejmowania decyzji w oparciu o te dane i statystyki. Konieczna jest zatem nowa podstawa prawna, aby zapewnić długoterminowe ramy zmian niezbędnych do dalszej harmonizacji europejskich statystyk ludnościowych. Ramy te powinny też zapewnić wystarczającą elastyczność, aby można je było lepiej dostosowywać do zmieniających się potrzeb w zakresie polityki oraz aby wykorzystywać możliwości wynikające z nowych źródeł danych. Istnieją też potencjalne możliwości uproszczeń administracyjnych i integracji procesów, które poprawiłyby obecny fragmentaryczny stan rzeczy w tej dziedzinie. Niniejszą inicjatywę uwzględniono zatem w programie prac Komisji na 2022 r. jako inicjatywę programu sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT).

W ocenie przyznano, że dane statystyczne na temat ludności w UE – w tym dane dotyczące zdarzeń demograficznych i migracji oraz informacje na temat rodzin, gospodarstw domowych i warunków mieszkaniowych – są niezbędne do kształtowania polityki w oparciu o dowody. Wysokiej jakości statystyki dotyczące wszystkich państw członkowskich mają zasadnicze znaczenie dla wielu obszarów polityki i inicjatyw UE. Oprócz wspomnianych powyżej stałych przypadków wykorzystania tych statystyk wyraźne zapotrzebowanie na konkretne statystyki ludnościowe UE jako dane stanowiące podstawę polityki wskazano w czterech

⁴ Art. 3 obejmuje zatem statystyki wchodzące w zakres rozporządzenia (WE) nr 862/2007, związane z pojęciami demograficznymi ludności rezydującej, w tym obywateli, oraz zmian spowodowanych przepływami migracyjnymi. Statystyki te stanowią istotny element bilansu ludności, wraz ze statystykami wchodzącymi w zakres rozporządzenia (UE) nr 1260/2013. Z drugiej strony art. 4–7 rozporządzenia (WE) nr 862/2007 obejmuje statystyki dotyczące zdarzeń prawnych związanych z azylem oraz legalną i nieregularną migracją obywateli państw trzecich.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 763/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań, ([Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 14](#)).

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii ([Dz.U. L 330 z 10.12.2013, s. 39](#)).

z sześciu priorytetów Komisji na lata 2019–2024⁷: *Europejski Zielony Ład, Promowanie naszego europejskiego stylu życia, Nowy impuls dla demokracji europejskiej oraz Gospodarka, która służy ludziom*. W ostatecznym zestawie propozycji Konferencji w sprawie przyszłości Europy⁸ również zaznaczono, że potrzebne są dalsze wysiłki UE na rzecz gromadzenia takich danych.

Ocena, w której wykorzystano konsultacje z zainteresowanymi stronami, ujawniła także istotne luki w obecnych ramach statystycznych, zwłaszcza niedostateczną szczegółowość geograficzną i statystyczną oraz braki pod względem aktualności i częstotliwości produktów statystyki. Ustalenia oceny poparto konsultacjami z zainteresowanymi stronami, w których uczestniczyli użytkownicy instytucjonalni i zawodowi na szczeblu UE i na innych szczeblach. W ocenie skutków warianty strategiczne niniejszej inicjatywy oceniono pod względem ich zdolności do wypełnienia tych luk. Niniejszy wniosek ustawodawczy wykorzystuje szczegółowe ustalenia oceny oraz oceny skutków w celu skutecznego i proporcjonalnego wyeliminowania tych luk.

W 2014 r. w celu zaspokojenia pojawiających się potrzeb w zakresie statystyki Komisja (Eurostat) rozpoczęła modernizację statystyki społecznej z pomocą krajowych urzędów statystycznych państw członkowskich. W rezultacie w drodze rozporządzenia (UE) 2019/1700⁹ przyjęto wspólne ramy statystyk europejskich dotyczących osób i gospodarstw domowych, opartych na danych na poziomie indywidualnym zbieranych metodą doboru próby tych osób i gospodarstw domowych. Ramy te mają fundamentalne znaczenie dla ustanowienia na poziomie europejskim solidnych podstaw gromadzenia danych z prób. Niniejsza inicjatywa dotycząca europejskich statystyk ludnościowych stanowi drugi zasadniczy element tego procesu modernizacji. Na wczesnym etapie poparcie dla tej inicjatywy na wysokim szczeblu w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego (ESS) wyrażono w memorandum budapeszteńskim z 2017 r.¹⁰, w którym zatwierdzono działania mające na celu elastyczne reagowanie na zmieniające się potrzeby, dalszą harmonizację pojęć i definicji oraz rozszerzenie corocznego gromadzenia danych, w tym danych dotyczących migracji i szczegółowych danych geograficznych.

W oparciu o wyniki oceny i oceny skutków w niniejszym wniosku ustawodawczym zawarto ambitne elementy mające wzmocnić powiązania i zwiększyć spójność między wszystkimi statystykami społecznymi UE dotyczącymi osób i gospodarstw domowych. Wniosek zawiera przepisy, których celem jest opracowanie zharmonizowanej definicji ludności w oparciu o solidne pojęcia statystyczne dla wszystkich produktów statystyki oraz ułatwienie dostępu do istniejących źródeł danych, co usprawni proces tworzenia statystyk społecznych i poprawi ich ogólną jakość. Wniosek obejmuje także przepisy służące uzgodnieniu w większym stopniu statystyk dotyczących ludności i migracji międzynarodowej ze statystykami dotyczącymi

⁷ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024_pl.

⁸ Przyszłość Europy: Sesja plenarna Konferencji uzgodniła ostateczny zestaw propozycji ([komunikat prasowy IP/22/2763](#)); zob. propozycja 15 dotycząca przejścia demograficznego, w szczególności jej pkt 10.

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. ustanawiające wspólne ramy statystyk europejskich dotyczących osób i gospodarstw domowych, opartych na danych na poziomie indywidualnym zbieranych metodą doboru próby, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 808/2004, (WE) nr 452/2008 i (WE) nr 1338/2008 oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1177/2003 i rozporządzenie Rady (WE) nr 577/98 ([Dz.U. L 261I z 14.10.2019, s. 1](#)).

¹⁰

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/13019146/13237859/FINAL+Budapest+memorandum.pdf/96a6db89-1395-44a5-8a46-85e8c49d576c>

zdarzeń administracyjnych i prawnych związanych z azylem oraz migracją legalną i nielegalną, uregulowanymi w art. 4, 5, 6 i 7 rozporządzenia (WE) nr 862/2007.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Podstawą prawną niniejszego wniosku jest art. 338 ust. 1 TFUE, który stanowi podstawę prawną statystyki europejskiej. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, uchwalają środki w celu tworzenia statystyk, jeżeli statystyki te są konieczne do wykonywania działań UE. Art. 338 określa wymogi w zakresie tworzenia statystyk europejskich, stanowiąc, że muszą one być zgodne z normami bezstronności, rzetelności, obiektywizmu, niezależności naukowej, efektywności pod względem kosztów oraz poufności informacji statystycznych, przy czym nie powinno to pociągać za sobą nadmiernych obciążeń dla przedsiębiorstw, organów i ogółu społeczeństwa.

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

ESS zapewnia infrastrukturę na potrzeby informacji statystycznych. System ten jest zaprojektowany w taki sposób, aby był w stanie zaspokoić potrzeby wielu różnych użytkowników w społeczeństwach demokratycznych.

Do głównych kryteriów jakości, które muszą zostać spełnione przez statystyki europejskie, należą spójność i porównywalność. Porównywalność jest bardzo ważna w przypadku statystyki dotyczącej ludności i mieszkań ze względu na jej kluczową rolę w zapewnianiu podstaw dla polityki gospodarczej, społecznej i polityki spójności opartych na dowodach. Państwa członkowskie nie są w stanie osiągnąć niezbędnej spójności i porównywalności bez jasnych ram europejskich w postaci unijnego prawodawstwa określającego wspólne pojęcia statystyczne, formaty sprawozdawczości oraz wymogi jakościowe.

Państwa członkowskie działające niezależnie nie są w stanie osiągnąć w sposób wystarczający celu proponowanego działania. Skuteczniejsze działania można podjąć na poziomie UE, w drodze aktu prawnego UE zapewniającego porównywalność informacji statystycznych w dziedzinach statystycznych objętych proponowanym aktem. Samo gromadzenie danych może być prowadzone przez państwa członkowskie.

• Proporcjonalność

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności z następującego względu:

Zapewni on jakość i porównywalność statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań, które to statystyki będą gromadzone i zestawiane na podstawie tych samych zasad we wszystkich państwach członkowskich. Sprawí również, że statystyki europejskie dotyczące ludności i mieszkań pozostaną przydatne i będą dostosowane do potrzeb użytkowników. Rozporządzenie zwiększy opłacalność tworzenia statystyk przy jednoczesnym poszanowaniu specyficznych cech systemów statystycznych państw członkowskich.

Zgodnie z zasadą proporcjonalności zakres proponowanego rozporządzenia jest ograniczony do niezbędnego minimum i nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia jego celów.

- **Wybór instrumentów**

Proponowany instrument: rozporządzenie.

Mając na uwadze cele i treść wniosku, za najbardziej odpowiedni instrument uznaje się rozporządzenie. Ważne polityki UE, takie jak polityka gospodarcza, społeczna i polityka spójności, są z natury uzależnione od porównywalnych, zharmonizowanych i wysokiej jakości statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań. Takie statystyki można najskuteczniej zapewnić w drodze rozporządzeń, które są bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich, a więc nie wymagają uprzedniej transpozycji do prawa krajowego.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny ex post/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

W ramach niniejszej inicjatywy Komisja oceniła obowiązujące obecnie ramy prawne europejskiej statystyki ludnościowej, na które składają się rozporządzenia (WE) nr 763/2008 i (UE) nr 1260/2013 i art. 3 rozporządzenia (WE) nr 862/2007 oraz środki wykonawcze do tych rozporządzeń. Pozytywnym ustaleniem wynikającym z oceny jest fakt, że te obowiązujące ramy prawne znacząco usprawniły europejską statystykę ludnościową w ogólnym ujęciu. Dla przykładu znacznie wzrosła wartość dodana UE i zaspokojone zostały wszystkie znane przed poprzednią nowelizacją (około 2005 r.) potrzeby tematyczne polityk i instytucji UE w zakresie statystyki ludnościowej. Obowiązujące obecnie ramy prawne mają jednak cztery słabości.

Jedną z nich jest fakt, że **nie zapewniają one w pełni wystarczająco spójnych, porównywalnych i kompletnych statystyk.**

Choć ramy obejmują wspólne definicje zasadniczych pojęć statystycznych, państwa członkowskie często posługują się nimi w sposób elastyczny. W szczególności stosują trzy dozwolone, pojęciowo różne definicje w odniesieniu do bazy ludności (miejsce zwykłego pobytu, miejsce zameldowania, legalny pobyt) i czasami wykorzystują różne definicje dla różnych zbiorów danych. Ogranicza to porównywalność i spójność danych statystyki ludnościowej z różnych państw członkowskich ze szkodą dla wartości dodanej UE wnoszonej przez te zbiory danych.

Obecnie niektóre luki w zakresie danych uzupełnia się danymi dobrowolnie przekazywanymi przez państwa członkowskie. W efekcie na poziomie UE powstają niekompletne statystyki, które mogą nie być spójne ze statystykami przekazywanymi obowiązkowo. Z tego względu statystyki dobrowolne są mniej opłacalne pod względem ich wartości dodanej UE i dlatego konieczne i ważne jest, aby w przyszłości były one obowiązkowe. Dobrowolne gromadzenie danych może być przydatne na początku, w trakcie opracowywania nowych statystyk, ale do ich pełnego wdrożenia jako oficjalnych statystyk europejskich konieczna jest jasna podstawa prawna.

Kolejną słabością obecnych ram prawnych jest fakt, że **nie zapewniają one wystarczającej dostępności danych dotyczących ludności pod względem aktualności i częstotliwości udostępniania danych.**

Obowiązujące prawodawstwo obejmuje tylko roczne statystyki demograficzne i migracyjne. Na jego podstawie większość rocznych zbiorów danych należy przekazywać w ciągu 12 miesięcy od końca okresu odniesienia, a zbiory danych ze spisów powszechnych organizowanych co dziesięć lat – w terminie 27 miesięcy od końca roku spisu. Te częstotliwości i odpowiadające im terminy nie spełniają oczekiwań użytkowników i odbiegają pod tym względem od krajowych publikacji statystycznych lub innych międzynarodowych transmisji statystyk w większości państw członkowskich. Na podstawie obowiązującego prawodawstwa nie można poprawić przewidzianych prawem terminów ani częstotliwości, aby na przykład objąć nimi inne wieloletnie statystyki dotyczące ludności i mieszkań lub statystyki ludnościowe zestawiane częściej niż raz w roku, takie jak ostatnio opracowane statystyki dotyczące nadumieralności z powodu COVID-19.

Jeszcze inna słabość to fakt, że ramy **nie uwzględniają cech i szczegółów tematów lub grup ludności, które stały się politycznie i społecznie istotne** w ciągu ostatniej dekady.

Dzieje się tak, ponieważ obowiązujące prawodawstwo skupia się na potrzebach wynikających z priorytetów politycznych aktualnych w okresie, gdy je opracowywano. Z czasem priorytety się zmieniły i w efekcie dostępne statystyki ludnościowe nie obejmują już w adekwatny sposób strategicznie istotnych cech, tematów lub grup ludności. Luki zidentyfikowane w wyniku konsultacji z zainteresowanymi stronami dotyczą w szczególności cech politycznie istotnych tematów i grup. Do ich przykładów należą: dane dotyczące mieszkalnictwa na potrzeby Europejskiego Zielonego Ładu, dane dotyczące migrantów i mobilności w UE, ludności obszarów miejskich/wiejskich oraz grup mniejszościowych znajdujących się w trudnej sytuacji. Istnieją też luki dotyczące niewystarczającego stopnia szczegółowości geograficznej statystyk, w tym typologii funkcjonalnych i danych georeferencyjnych na potrzeby analizy integracji obszarów miejskich/wiejskich i analiz transgranicznych.

Ponadto obecne ramy **nie są dość elastyczne, aby można je było dostosowywać** do zmieniających się potrzeb polityki lub aby umożliwiały państwom członkowskim i UE wykorzystywanie nowych źródeł danych.

W obowiązującym prawodawstwie brak jest bowiem elastyczności, która umożliwiałaby dostosowanie przepisów do nowych potrzeb statystycznych. Nowe źródła danych na poziomie państw członkowskich i UE (w szczególności dane administracyjne, w tym systemy interoperacyjności i dane będące w posiadaniu podmiotów prywatnych) oferują potencjalne usprawnienia pod względem kosztów i aktualności danych, ale obowiązujące prawodawstwo nie przewiduje ich stosowania.

W wyniku oceny zidentyfikowano także istotne z punktu widzenia REFIT redundancje w zakresie zgodności, egzekwowania i monitorowania. Są one spowodowane tym, że obowiązujące prawodawstwo obejmuje trzy akty prawne, które nie były opracowywane razem. Obecna sytuacja, w której państwa członkowskie opracowują wiele dobrowolnych, ale niekompletnych zbiorów danych (ich stopień kompletności w poszczególnych państwach członkowskich jest wysoki, ale nie pełny) prowadzi do znacznego ograniczenia efektywności na poziomie UE.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

W strategii konsultacji¹¹ najważniejsze zainteresowane strony podzielono według profilu na trzy główne grupy (dostawcy danych wyjściowych [np. właściciele danych administracyjnych i innych istotnych źródeł danych], podmioty tworzące statystyki [głównie krajowe urzędy statystyczne] oraz użytkownicy danych) i przypisano do działań konsultacyjnych. Konsultacje objęły konsultacje publiczne i ukierunkowane, ukierunkowane warsztaty, konsultacje z grupami ekspertów, wywiady z najważniejszymi zainteresowanymi stronami oraz badanie źródeł wtórnych.

W ramach konsultacji z zainteresowanymi stronami udało się dotrzeć do zaplanowanych grup zainteresowanych stron, z wyjątkiem dostawców danych administracyjnych i organizacji medialnych. Zważywszy na techniczny charakter poruszanego tematu, ogólne zaangażowanie respondentów uznano za wystarczające do wsparcia równoległej oceny i oceny skutków europejskiej statystyki ludnościowej.

Podczas konsultacji poparto inicjatywę Komisji i uznano, że sytuacja uległa znacznej poprawie od czasu poprzedniej interwencji politycznej w dziedzinie statystyki dotyczącej demografii, migracji międzynarodowej oraz spisów powszechnych ludności i mieszkań. Wskazano jednak także luki w statystyce oraz pojawienie się nowych potrzeb w zakresie statystyki, których obecne ramy prawne nie są w stanie zaspokoić.

Wszystkie zainteresowane strony potwierdziły, że istnieje potrzeba zaplanowania usprawnień w statystyce, choć nie zawsze zgadzały się co do poziomu ambicji tych usprawnień. W tej kwestii podmioty tworzące statystyki zajmowały nieco bardziej konserwatywne stanowisko niż użytkownicy statystyk.

Tematami statystycznymi uznanymi przez wszystkie grupy zainteresowanych stron za priorytetowe były usprawniona statystyka dotycząca migracji, większa szczegółowość geograficzna oraz bardziej aktualne i częstsze statystyki. Wszystkie zainteresowane strony uznały, że bardzo ważna jest harmonizacja bazy ludności, ale niektóre podmioty tworzące statystyki były przeciwne wprowadzaniu zmian.

Tematami statystycznymi, w przypadku których opinie podmiotów tworzących statystyki oraz użytkowników różniły się najbardziej, były dane dotyczące równouprawnienia oraz propozycja wprowadzenia obowiązku zbierania tych danych, które obecnie zgłaszane są dobrowolnie. W mniejszym stopniu opinie podmiotów tworzących dane i użytkowników różniły się w odniesieniu do statystyk dotyczących mieszkań, przeprowadzanych legalnie aborcji oraz umieralności niemowląt.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Komisja regularnie zwracała się do właściwych grup ekspertów o poradę i uwagi dotyczące postępów w ocenie i ocenie skutków. O postępach tych informowano także Komitet ds. Europejskiego Systemu Statystycznego¹². Trzy grupy ekspertów, z którymi się konsultowano, obejmują (rejestr grup ekspertów Komisji¹³):

¹¹ SWD(2023) 15; zob. sprawozdanie podsumowujące w portalu „[Wyraź swoją opinię](#)”.

¹² Ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009.

¹³ <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/home>

- grupę roboczą ds. spisów powszechnych ludności i mieszkań ([E01544](#)) i jej podgrupę – grupę zadaniową ds. przyszłości spisów;
- grupę roboczą ds. statystyki ludnościowej ([E03076](#));
- europejskich dyrektorów ds. statystyki społecznej ([E01552](#)).

Przy prowadzeniu równoległej oceny i oceny skutków Komisja korzystała z badania zleconego wykonawcy – ICF SA z Belgii. Na potrzeby oceny badanie to zapewniło analizę gospodarczą i analizę zgodności z zasadą pomocniczości oraz analizę przykładów dotyczących definicji ludności. Na potrzeby oceny skutków badanie zapewniło ilościową analizę kosztów oraz wsparcie metodologiczne w zakresie klasyfikacji punktowej i rankingu wariantów strategicznych. Wykonawca wspierał także różne działania w zakresie konsultacji z zainteresowanymi stronami, w tym otwarte konsultacje publiczne, ukierunkowane konsultacje z krajowymi urzędami statystycznymi oraz kilka warsztatów tematycznych z konkretnymi grupami zainteresowanych stron.

• **Ocena skutków**

Ocena skutków niniejszej inicjatywy¹⁴, omówiona na forum Rady ds. Kontroli Regulacyjnej na posiedzeniu formalnym w dniu 16 marca 2022 r., otrzymała pozytywną opinię z zastrzeżeniami¹⁵. Zmienioną wersję sprawozdania z oceny skutków, w której poprawiono uchybienia wskazane w opinii, przyjęto na posiedzeniu międzyresortowej grupy sterującej w dniu 16 czerwca 2022 r.

Celem ogólnym określonym w ocenie skutków jest lepsze reagowanie na potrzeby użytkowników oraz modernizacja i zwiększenie przydatności, harmonizacji i spójności europejskiej statystyki ludnościowej. Cel ten można rozdzielić na cztery cele szczegółowe dotyczące opisanych powyżej słabości, a mianowicie:

- 1) zapewnienie kompletnych, spójnych i porównywalnych europejskich statystyk ludnościowych;
- 2) zapewnienie aktualnych i częstych statystyk w celu zaspokojenia potrzeb użytkowników;
- 3) dostarczanie statystyk, które są wystarczająco kompleksowe pod względem istotnych tematów oraz dostatecznie szczegółowe pod względem cech i podziałów;
- 4) promowanie ram prawnych i ram gromadzenia danych, które są wystarczająco elastyczne, aby można je było dostosowywać do zmieniających się potrzeb w zakresie polityki oraz aby można było wykorzystywać możliwości wynikające z nowych źródeł danych.

Warianty strategiczne opracowano przez pogrupowanie szczegółowych środków z zakresu polityki odnoszących się do poszczególnych celów według czterech cech charakterystycznych: harmonizacji statystyk ze szczególnym naciskiem na definicję bazy ludności; integracji procesów statystycznych; produktów statystyki; elastyczności ram.

¹⁴ SWD(2023) 11; SWD(2023) 12.

¹⁵ SEC(2023) 38.

- Wariant A to scenariusz odniesienia, który zakłada odrębne procesy statystyczne i prawodawstwo, ograniczoną harmonizację definicji ludności oraz brak nowych produktów statystyki.
- Najważniejsze cechy wariantów B.1 i B.2 to udoskonalenie produktów statystyki i zwiększenie elastyczności ram przy zwiększonym poziomie ambicji, ale przy ograniczonej harmonizacji bazy ludności.
- Warianty C.1 i C.2 są podobne do B.1 i B.2, ale zakładają bardziej ambitną harmonizację bazy ludności. Warianty B.2 i C.2 obejmują szerzej zakrojone udoskonalenie produktów statystyki i elastyczności ram niż warianty B.1 i C.1.
- Wreszcie warianty D.1 i D.2 zakładają pełną harmonizację i znaczące udoskonalenie produktów, jak również wystarczającą elastyczność przyszłego rozwoju statystyki w celu zaspokojenia nowych potrzeb. Wariant D.2 obejmuje także wprowadzenie statystycznego rejestru ludności we wszystkich państwach członkowskich.

Koszty wszystkich wariantów w miarę możliwości oszacowano ilościowo według następujących kryteriów: (i) poziom harmonizacji bazy ludności; (ii) udoskonalenie produktów statystyki oraz (iii) integracja procesów statystycznych za pomocą krajowych statystycznych rejestrów ludności. Na koniec wyszczególniono korzyści, ale ponieważ większości nie dało się oszacować ilościowo ze względu na ich często pośredni lub rozproszony charakter, oceniono je jakościowo.

Ze względu na brak ilościowo ujętych korzyści nie można było sporządzić bezpośredniego rankingu wariantów. Z oceny skuteczności w ujęciu jakościowym wynika jednak, że żaden z wariantów nie jest w oczywisty sposób bardziej opłacalny od pozostałych. Oferują one raczej rosnące korzyści (bezpośrednio dla użytkowników statystyk, a pośrednio dla całego społeczeństwa) przy rosnących kosztach (głównie dla podmiotów tworzących statystyki, a więc krajowych systemów tworzenia statystyk). Znalazło to odzwierciedlenie w najważniejszej różnicy między podmiotami tworzącymi statystyki a użytkownikami, jako że podmioty tworzące statystyki skupiały się na kosztach, a użytkownicy interesowali bardziej korzyści. Z oceny wynika jednak jasno, że ambitne działanie mające na celu zaspokojenie wynikających z priorytetów politycznych UE potrzeb w zakresie danych ma swoją cenę w postaci znaczącego zapotrzebowania podmiotów tworzących statystyki na dodatkowe zasoby, w porównaniu z obecnymi kosztami odniesienia (wzrost o około 10 % w przypadku wariantu D.2). W szczególności tylko najbardziej ambitne warianty D.1 i D.2 zawierają szeroko zakrojone środki, które zaspokoją potrzeby w kluczowych obszarach polityki UE, takich jak integracja obszarów miejskich i wiejskich, Europejski Zielony Ład oraz prawa podstawowe i niedyskryminacja. Co więcej, tylko wariant D.2 obejmuje statystyczne rejestry ludności, które zwiększą efektywność tworzenia statystyki, a przez to pomogą osiągnąć bardziej ambitne cele w zakresie produktów.

Ogólnie preferowany był więc wariant D.2. Wariant ten – najbardziej ambitny pod względem produktów statystyki i elastyczności ram statystycznych – daje najlepsze wyniki dzięki podobnie ambitnemu uproszczeniu systemów tworzenia statystyki i ich integracji oraz trwałym długoterminowym przyrostom wydajności. Utrzymuje się jednak niepewność co do pomocniczości i proporcjonalności tego wariantu, a także znacznych kosztów dostosowań w związku z wprowadzeniem interoperacyjnych statystycznych rejestrów ludności we wszystkich państwach członkowskich. Z tego względu alternatywne (konserwatywne) podejście preferujące wariant C.2 również byłoby racjonalne, w przypadku nadania

większego znaczenia obawom dotyczącym proporcjonalności i wydajności wariantu D.2 – rozwiązanie to byłoby też bardziej akceptowalne dla podmiotów tworzących statystyki jako głównych zainteresowanych stron odpowiedzialnych za wdrożenie nowych przepisów.

W niniejszym wniosku ustawodawczym odchodzi się od preferowanego wariantu strategicznego oceny skutków głównie przez zmniejszenie poziomu ambicji w przypadku danych dotyczących równouprawnienia oraz ustanowienia statystycznych rejestrów ludności w państwach członkowskich. W ocenie skutków wspomniano konkretne wątpliwości dotyczące proporcjonalności i pomocniczości wymogu wprowadzenia takich rejestrów statystycznych we wszystkich państwach członkowskich. Z tego względu w niniejszym wniosku przyjęto raczej podejście wariantu C.2, kładące większy nacisk na aspekty związane z produktami infrastruktury statystycznej bez określania ograniczeń proceduralnych. Eksperti z krajowych urzędów statystycznych, z którymi się konsultowano, również wyraźnie preferowali takie podejście nastawione na produkty. Wniosek wciąż zakłada wzmocnienie podstawy prawnej i zachęca do opracowywania innowacyjnych rozwiązań umożliwiających udostępnianie danych między państwami członkowskimi w celu rozwiązania transgranicznych problemów dotyczących jakości związanych ze swobodą przemieszczania się obywateli UE. W szczególności – aby wdrożyć udostępnianie danych zgodnie z unijnym prawodawstwem w dziedzinie ochrony danych osobowych – wspiera się technologie służące wzmocnieniu ochrony prywatności (zob. „Prawa podstawowe” poniżej).

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Preferowane warianty D.2 i C.2 prawdopodobnie umożliwią potencjalne oszczędności kosztów w ramach REFIT wynikające z uproszczenia, usprawnienia i integracji procesów statystycznych. Spodziewane są uproszczenia, zwłaszcza jeżeli chodzi o udostępnianie danych między właścicielami danych wyjściowych a krajowymi urzędami statystycznymi, dostosowania regulacyjne w krajowych urzędach statystycznych i Eurostacie w związku ze zmieniającymi się potrzebami w zakresie danych oraz procedury transmisji danych z krajowych urzędów statystycznych do Eurostatu. Użytkownicy skorzystają z uproszczonego i scentralizowanego dostępu do statystyk na stronie internetowej Eurostatu.

Zgodnie z preferowanym wariantem C.2 w ramach niniejszego wniosku nie wymaga się statystycznych rejestrów ludności, ale wzmacnia się wymogi prawne i techniczne dotyczące udostępniania danych między państwami członkowskimi. Udostępnianie danych przy użyciu nowoczesnych technologii może oferować skuteczniejsze i efektywniejsze rozwiązania służące zapewnianiu jakości statystycznej w dłuższej perspektywie.

- **Prawa podstawowe**

W ocenie skutków wskazano dwa główne źródła potencjalnego pośredniego wpływu na prawa podstawowe. Z jednej strony, podczas konsultacji z zainteresowanymi stronami różne grupy zainteresowanych stron wyraziły obawy dotyczące możliwego zwiększonego ryzyka dla ochrony danych osobowych związanego z usprawnioną i zmodernizowaną infrastrukturą, która efektywnie łączy różne rodzaje przydatnych źródeł i umożliwia udostępnianie danych między państwami członkowskimi. Z drugiej strony, zwiększona dostępność i lepsza jakość statystyk dotyczących zjawisk społecznych (w tym lepsze dane dotyczące społeczno-ekonomicznych cech grup szczególnie wrażliwych lub przesłanek dyskryminacji) może pozytywnie wpłynąć na politykę w dziedzinie praw podstawowych.

W niniejszym wniosku uwzględniono te ustalenia i zaproponowano proporcjonalne i ukierunkowane usprawnienia odpowiednich produktów statystyki przy jednoczesnym zachowaniu zasad i uwzględnieniu skutków prawnych unijnych przepisów dotyczących ochrony danych osobowych zawartych w rozporządzeniach (UE) 2016/679¹⁶ i (UE) 2018/1725¹⁷.

4. WPLYW NA BUDŻET

Niniejszy wniosek nie obejmuje finansowania regularnego gromadzenia danych, ale przewiduje współfinansowanie przez UE odpowiednich działań modernizacyjnych, w tym badań pilotażowych i studiów wykonalności w państwach członkowskich. Komisja (Eurostat) zobowiązuje się też do stworzenia bezpiecznej infrastruktury udostępniania danych. Konieczne będzie też zwiększenie zasobów ludzkich i operacyjnych (IT) Komisji (Eurostatu), aby podołać większemu obciążeniu pracą w dziedzinie regulacji, monitorowania i produkcji, które powstanie w wyniku znacznego zwiększenia gromadzenia danych.

Ogólny wpływ finansowy wniosku jest nieograniczony w czasie. Szacowany wpływ na budżet w ciągu pierwszych 10 lat od wejścia w życie rozporządzenia przedstawiono w ocenie skutków finansowych regulacji.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Przewiduje się, że Parlament Europejski i Rada przyjmą proponowane rozporządzenie w 2023 r., a wkrótce potem Komisja uchwali środki wykonawcze. Rozporządzenie będzie bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich UE bez potrzeby planu wdrażania.

Oczekuje się, że państwa członkowskie rozpoczną przekazywanie Komisji danych na podstawie nowego rozporządzenia w 2026 r.

Zgodnie z oceną skutków wdrożenie przyjętego rozporządzenia będzie regularnie monitorowane i oceniane. Ocena skutków zawiera także ustalenia dotyczące monitorowania, w tym propozycje wskaźników, jakie mają być stosowane.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Proponowane rozporządzenie ustanawia nowe ramy statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań. W rozporządzeniu zintegrowano obecne statystyki w dziedzinie demografii, migracji i spisów powszechnych oraz nałożono na państwa członkowskie obowiązek dostarczania statystyk dotyczących 3 dziedzin (demografia, mieszkania, rodziny

¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) ([Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1](#)).

¹⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE ([Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39](#)).

i gospodarstwa domowe), 11 powiązanych tematów oraz 23 tematów szczegółowych. Służą temu przepisy artykułów dotyczących przedmiotu, definicji, populacji statystycznej i jednostek statystycznych, częstotliwości i czasów odniesienia, źródeł danych i metodyki, w tym szczególnych czynników umożliwiających ponowne wykorzystanie źródeł danych administracyjnych, poufności informacji statystycznych, specyfikacji dotyczących jakości, udostępniania danych, badań pilotażowych i studiów wykonalności oraz potencjalnych wkładów finansowych.

Kluczową kwestią z zakresu definicji, a zatem i celem wniosku, jest rozwiązanie problemu strukturalnego w obecnych przepisach, wskazanego w ocenie: braku harmonizacji definicji bazy ludności. Nowa propozycja polega na wprowadzeniu wspólnej definicji ludności opartej na pojęciu statystycznym miejsca zamieszkania bez wprowadzania domyślnych wyłączeń. Ponadto wyraźnie zachęca się do tego, by metody szacowania statystycznego (takie jak „oznaki życia” lub „wskaźnik pobytu”) umożliwiały wdrożenie tej definicji, poczynając od źródeł danych administracyjnych. Wprowadzenie zharmonizowanej definicji ludności, właściwie wdrożonej we wszystkich państwach członkowskich, znacznie poprawiłoby porównywalność i spójność europejskiej statystyki ludnościowej, zgodnie z wariantem preferowanym w ramach oceny skutków.

Szczegółowe wymagania w zakresie danych zostaną określone w aktach wykonawczych, ale proponowane rozporządzenie umożliwia zmianę wykazu tematów szczegółowych oraz ich częstotliwości i czasów odniesienia w drodze aktów delegowanych. Wniosek przewiduje również możliwość reagowania na przyszłe wymogi w zakresie danych przez gromadzenie danych *ad hoc*. Na koniec, proponowane rozporządzenie zawiera wymóg inicjowania w stosownych przypadkach badań pilotażowych i studiów wykonalności oraz oferuje możliwość ich współfinansowania w celu dalszej modernizacji systemów tworzenia statystyk oraz testowania nowych tematów. Te powierzone Komisji uprawnienia wykonawcze i delegowane, jak również możliwość inicjowania badań pilotażowych i studiów wykonalności, proponuje się w celu zachowania pewnej elastyczności nowych ram, aby można było reagować na pojawiające się potrzeby użytkowników oraz możliwości wynikające z nowych źródeł danych w dłuższej perspektywie czasowej.

Ponadto w artykule poświęconym udostępnianiu danych opisano, w jaki sposób możliwe jest udostępnianie danych poufnych na podstawie rozporządzenia (WE) nr 223/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁸ do specyficznych celów statystyki ludnościowej. Z jednej strony dotychczasowe doświadczenia pokazały, że współpraca transgraniczna między krajowymi urzędami statystycznymi w oparciu o indywidualne rejestry jest konieczna, aby skutecznie rozwiązać problemy dotyczące zakresu danych wynikające ze swobody przemieszczania się obywateli UE. Z drugiej strony rozporządzenie (UE) 2016/679 ściśle ogranicza udostępnianie danych w tym kontekście w oparciu o sześć zasad, w tym zasady ograniczenia celu, minimalizacji danych oraz integralności i poufności danych. Aby umożliwić skuteczne udostępnianie danych do celów jakości, zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679, w niniejszym rozporządzeniu zawarto wymóg testowania i stosowania technologii służących wzmocnieniu ochrony prywatności, które uwzględniają minimalizację danych już w fazie projektowania. Komisja (Eurostat) musi też stworzyć bezpieczną infrastrukturę, aby ułatwić

¹⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE, Euratom) nr 1101/2008 w sprawie przekazywania do Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich danych statystycznych objętych zasadą poufności, rozporządzenie Rady (WE) nr 322/97 w sprawie statystyk Wspólnoty oraz decyzję Rady 89/382/EWG, Euratom w sprawie ustanowienia Komitetu ds. Programów Statystycznych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 164).

takie udostępnianie danych przy jednoczesnym zapewnieniu technicznej integralności i poufności ich przetwarzania.

Na koniec, część wniosku zmieniająca rozporządzenie (WE) nr 862/2007 służy trzem odrębnym celom:

- 1) ograniczeniu zakresu tamtego rozporządzenia przez uchylenie art. 3, którego tematy statystyczne przenosi się do nowych ram ESOP;
- 2) dodaniu większej liczby środków prawnych umożliwiających organom statystycznym terminowy dostęp do źródeł danych administracyjnych i ponowne ich wykorzystanie do celów tamtego rozporządzenia, zgodnie z rozszerzonymi środkami dodanymi do samego wniosku w sprawie ESOP;
- 3) zapewnieniu, aby wykazy państw i terytoriów stosowane do celów tamtego rozporządzenia były zharmonizowane z wykazami stosowanymi w nowych ramach ESOP.

Dla zapewnienia spójności należy zmienić rozporządzenie (WE) nr 862/2007 w drodze wniosku w sprawie ESOP, ponieważ tematy statystyczne zostają przeniesione z tamtego rozporządzenia do nowych ram ESOP. Podejście to uzasadnione jest istotnymi przyczynami statystycznymi i metodologicznymi:

- „Migracja” – obecnie objęta art. 3 ust. 1 lit. a)–c) rozporządzenia (WE) nr 862/2007 – odnosi się do podstawowego pojęcia statystycznego dotyczącego osób przemieszczających się w celu zamieszkania w innym państwie, tj. do części przepływów, które zmieniają bilans ludności danego państwa. Wniosek w sprawie ESOP ma na celu wprowadzenie – po raz pierwszy – pojedynczej spójnej podstawy prawnej dla wszystkich elementów bilansu ludności. Powinno to objąć wszystkie przepływy, w tym ruchy naturalne (urodzenia, zgony), jak również przepływy i stany migracyjne – w znaczeniu zmiany miejsca pobytu z jednego państwa do drugiego.
- „Nabycie i utrata obywatelstwa” – obecnie objęte art. 3 ust. 1 lit. d) rozporządzenia (WE) nr 862/2007 – to temat statystyczny, który z natury jest ściśle powiązany z bilansem ludności, ponieważ uzupełnia ruchy naturalne o zmiany (wpływy i odpływy) populacji obywateli rezydujących w danym państwie.

Wszystkie pozostałe proponowane zmiany do rozporządzenia (WE) nr 862/2007 (zmiana jego tytułu, wykreślenie liter dotyczących przedmiotu w art. 1 oraz definicji w art. 2 są efektem zawężenia zakresu tego rozporządzenia.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań, zmieniające rozporządzenie (WE) nr 862/2007 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 763/2008 i (UE) nr 1260/2013

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 338 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹⁹,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów²⁰,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Statystyki europejskie dotyczące ludności i mieszkań są potrzebne do celów planowania, wdrażania i oceny unijnej polityki, w szczególności w obszarach związanych ze zmianą demograficzną, zieloną i cyfrową transformacją, promowaniem efektywności energetycznej, spójnością gospodarczą, społeczną i terytorialną oraz osiąganiem celów określonych w Agendzie Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030.
- (2) Statystyki dotyczące ludności stanowią istotną podstawę wielu różnych wskaźników polityki i są stosowane jako punkt odniesienia w całej statystyce europejskiej, w szczególności do określania operatów losowania na potrzeby przeprowadzania reprezentatywnych badań osób i gospodarstw domowych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700²¹.

¹⁹ Dz.U. C z , s. .

²⁰ Dz.U. C z , s. .

²¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. ustanawiające wspólne ramy statystyk europejskich dotyczących osób i gospodarstw domowych, opartych na danych na poziomie indywidualnym zbieranych metodą doboru próby, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 808/2004, (WE) nr 452/2008 i (WE)

- (3) Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych regularnie udziela mandatu Komitetowi ds. Polityki Gospodarczej w zakresie oceny długoterminowej trwałości i jakości finansów publicznych na podstawie prognoz dotyczących ludności, przedstawianych przez Eurostat. Prognozy ludności są również wykorzystywane do analiz politycznych w kontekście europejskiego semestru. Komisja (Eurostat) powinna dysponować wszystkimi statystykami niezbędnymi do opracowywania i publikowania prognoz ludności zgodnie z potrzebami Unii w zakresie informacji.
- (4) Zgodnie z art. 175 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) co trzy lata Komisja ma przedstawiać Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdanie w sprawie postępów w urzeczywistnianiu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Dane regionalne i lokalne, w tym dotyczące różnych rodzajów terytoriów, takich jak regiony przygraniczne, miasta i ich miejskie obszary funkcjonalne, obszary wiejskie, regiony górskie i wyspiarskie, są niezbędne do opracowywania tych sprawozdań, a także do regularnego monitorowania zmian sytuacji demograficznej i ewentualnych przyszłych wyzwań demograficznych na terytorium Unii.
- (5) Zgodnie z art. 16 ust. 4 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) większość kwalifikowana członków Rady jest określana, między innymi, na podstawie liczby ludności państw członkowskich. W tym celu, zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013²², państwa członkowskie przekazują Komisji (Eurostatowi) dane o liczbie ludności ogółem na poziomie krajowym.
- (6) W 2017 r. Komitet ds. Europejskiego Systemu Statystycznego (Komitet ds. ESS) przyjął memorandum budapeszteńskie, w którym wyrażono potrzebę opracowywania rocznych statystyk dotyczących stanu ludności oraz niektórych jej cech społecznych, gospodarczych i demograficznych, a także usprawnionych statystyk dotyczących migracji. Unia potrzebuje wiarygodnych i porównywalnych statystyk, aby przestrzegać zasad równości i niedyskryminacji wszystkich obywateli we wszystkich działaniach oraz praw obywateli zapisanych w Karcie praw podstawowych UE²³ i art. 10 i 19 TFUE. Rozporządzenie (UE) 2019/1700 zapewnia ramy gromadzenia danych metodą doboru próby, umożliwiające zbieranie danych dotyczących równości i niedyskryminacji w zakresie, w jakim jest to wykonalne tą metodą, oraz analizę niektórych aspektów równości i dyskryminacji dzięki opracowywanym wskaźnikom społeczno-ekonomicznym i informacjom na temat doświadczenia dyskryminacji. Dodatkowo Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) i Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) prowadzą szczegółowe badania i specjalne ankiety, które mogą zwiększać dostępność statystyk dotyczących równości na poziomie UE. Należy wzmocnić przyszłą współpracę i koordynację między państwami członkowskimi, Eurostatem i wspomnianymi agencjami, aby zaspokoić rosnące potrzeby użytkowników w zakresie wiarygodnych i kompleksowych danych dotyczących równości i różnorodności w Unii.

nr 1338/2008 oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1177/2003 i rozporządzenie Rady (WE) nr 577/98 (Dz.U. L 2611 z 14.10.2019, s. 1).

²² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii (Dz.U. L 330 z 10.12.2013, s. 39).

²³ Dz.U. C 202 z 7.6.2016, s. 389.

- (7) Aby osiągnąć cele Europejskiego Zielonego Ładu, opracowywanie i ocena skutecznych polityk wymaga usprawnionych statystyk dotyczących zużycia energii i efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, szczegółowych danych geograficznych pokazujących rozmieszczenie ludności, a także pogłębionych badań nad powiązaniem między ludnością a mieszkalnictwem. Podczas pandemii COVID-19 potrzebne były wiarygodne, aktualne i dostarczane z dużą częstotliwością statystyki zgonów w Unii. Choć potrzeby w zakresie danych zaspokojono dzięki dobrowolnemu gromadzeniu danych przez państwa członkowskie i przekazywaniu ich Komisji (Eurostatowi), Unia potrzebuje odpowiedniego mechanizmu obowiązkowego gromadzenia takich danych w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego z odpowiednią częstotliwością i aktualnością oraz z odpowiednim poziomem szczegółowości.
- (8) Rada Gospodarcza i Społeczna Narodów Zjednoczonych, na wniosek Komisji Statystycznej, co dziesięć lat uchwała rezolucje dotyczące globalnego spisu powszechnego ludności i mieszkań i wzywa państwa członkowskie ONZ do przeprowadzenia spisów powszechnych ludności i mieszkań zgodnie z międzynarodowymi i regionalnymi zaleceniami i przy poszanowaniu integralności, wiarygodności, dokładności i wartości wyników takich spisów. Statystyki europejskie dotyczące ludności i mieszkań powinny uwzględniać te zalecenia.
- (9) W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009²⁴ ustanowiono ramy prawne opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej w oparciu o wspólne zasady statystyczne. W rozporządzeniu tym określono kryteria jakości i odniesiono się do potrzeby ograniczenia do minimum obciążenia respondentów badań oraz przyczynienia się do realizacji bardziej ogólnego celu, jakim jest zmniejszenie obciążenia administracyjnego. Nowe ramy prawne statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań powinny zawierać kryteria jakości określone w tym rozporządzeniu i ułatwiać zmniejszanie obciążeń dzięki efektywnemu ponownemu wykorzystywaniu dostępnych źródeł danych, w tym danych administracyjnych.
- (10) Ocena istniejących statystyk²⁵ w zakresie spisów powszechnych ludności i mieszkań w Unii, statystyk dotyczących międzynarodowych przepływów migracyjnych, liczby migrantów i nabycia obywatelstwa oraz statystyk demograficznych wykazała, że obecne ramy prawne obejmujące rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 862/2007²⁶, (WE) nr 763/2008²⁷ i (UE) nr 1260/2013 spowodowały znaczną ogólną poprawę statystyk w porównaniu z sytuacją w 2005 r., w której te obecne ramy

²⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE, Euratom) nr 1101/2008 w sprawie przekazywania do Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich danych statystycznych objętych zasadą poufności, rozporządzenie Rady (WE) nr 322/97 w sprawie statystyk Wspólnoty oraz decyzję Rady 89/382/EWG, Euratom w sprawie ustanowienia Komitetu ds. Programów Statystycznych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 164).

²⁵ SWD(2023)13.

²⁶ Rozporządzenie (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 311/76 w sprawie zestawienia statystyk dotyczących pracowników cudzoziemców (Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 23).

²⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 763/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań, (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 14).

prawne nie obowiązywały. Ramy te mogą jednak powodować brak spójności i porównywalności, co wymaga działań naprawczych.

- (11) Zmieniająca się sytuacja demograficzna i ostatnie trendy migracyjne stworzyły potrzebę bardziej aktualnych, częściej udostępnianych i bardziej szczegółowych statystyk europejskich dotyczących ludności, ruchów naturalnych i mieszkań, w tym obejmujących szczegółowe informacje dotyczące tematów lub grup, które w ciągu ostatniego dziesięciolecia stały się istotne z politycznego i społecznego punktu widzenia. Obowiązujące ramy prawne na dodatek nie są dość elastyczne, by mogły być dostosowywane do zmieniających się potrzeb polityki i by umożliwiały wykorzystanie nowych źródeł danych na poziomie krajowym i unijnym. Ponadto struktura tych ram prawnych, składająca się z trzech odrębnych rozporządzeń, przyjętych w różnym czasie, prowadzi do wewnętrznej niespójności statystyk. Rozporządzenie (UE) nr 1260/2013 przestanie obowiązywać 31 sierpnia 2028 r., w związku z czym konieczna jest nowa podstawa prawna dla statystyk demograficznych gromadzonych na podstawie tego rozporządzenia. Należy zatem zastąpić obecnie obowiązujące ramy prawne nowymi, bardziej spójnymi i elastycznymi, które powinny obejmować nowelizację istotnych części rozporządzenia (WE) nr 862/2007 oraz uchylenie rozporządzeń (WE) nr 763/2008 i (UE) nr 1260/2013.
- (12) Art. 3 rozporządzenia (WE) nr 862/2007 obejmuje statystyki dotyczące obywatelstwa i kraju urodzenia ludności rezydującej (liczba migrantów), zmian miejsca zamieszkania między państwami (międzynarodowe przepływy migracyjne) oraz nabycia obywatelstwa przez ludność rezydującą, natomiast pozostałe statystyki wchodzące w zakres tego rozporządzenia dotyczą procedur administracyjnych i sądowych związanych z imigracją i ochroną międzynarodową. Statystyki objęte art. 3 są zatem ściśle powiązane i powinny być spójne ze statystykami dotyczącymi ludności rezydującej i jej zmian demograficznych, przewidzianymi w rozporządzeniach (WE) nr 763/2008 i (UE) nr 1260/2013. Aby zapewnić wewnętrzną spójność, statystyki te należy zatem włączyć do jednej podstawy prawnej i uchylić art. 3 rozporządzenia (WE) nr 862/2007.
- (13) Szybko zmieniający się charakter niektórych cech ludności i mieszkań, zwłaszcza w powiązaniu ze zjawiskami demograficznymi i migracyjnymi, oraz związana z tym potrzeba natychmiastowego ukierunkowania i dostosowania strategii politycznych oznacza, że istnieje zapotrzebowanie na szybko dostępne statystyki wkrótce po okresie odniesienia. Należy zatem znacząco poprawić częstotliwość i aktualność statystyk.
- (14) W rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady²⁸ ustanowiono opartą na siatce metodykę określania typologii terytorialnej w oparciu o rozmieszczenie ludności w komórkach siatki kilometrowej. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/1799²⁹ jako tymczasowe bezpośrednie działanie w dziedzinie statystyki towarzyszące spisom powszechnym ludności i mieszkań

²⁸ Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 roku w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1).

²⁹ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/1799 z dnia 21 listopada 2018 r. w sprawie ustanowienia tymczasowego bezpośredniego działania w dziedzinie statystyki dotyczącego rozpowszechniania wybranych tematów spisu ludności i mieszkań z 2021 r. geokodowanych w siatce kilometrowej (Dz.U. L 296 z 22.11.2018, s. 19).

w 2021 r. określa główne rezultaty spisów powszechnych w oparciu o siatkę kilometrową obejmującą całą Europę. Ramy prawne powinny zapewnić dalsze rozpowszechnianie georeferencyjnych statystyk ludnościowych opartych na siatkach oraz ich rozszerzenie na statystyki dotyczące mieszkań.

- (15) Jednostki terytorialne i siatki statystyczne powinny być zdefiniowane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003.
- (16) Do celów geokodowania lokalizacji należy wykorzystywać temat jednostek statystycznych zgodnie z załącznikiem III do dyrektywy 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady³⁰.
- (17) Obowiązujące ramy prawne statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań należy zaktualizować w celu zapewnienia, aby obecnie odrębne procesy statystyczne zostały odpowiednio zintegrowane we wspólnych ramach, co umożliwi ESS skuteczne reagowanie na nowe potrzeby Unii w zakresie informacji i sprzyjać będzie innowacjom w dziedzinie statystyki. Aby produkty statystyki pozostały przydatne w obliczu zmian demograficznych, migracyjnych, społecznych i gospodarczych w społeczeństwie, należy je ulepszyć.
- (18) Usprawnione regularne (roczne i częstsze niż roczne) statystyki dotyczące ludności i mieszkań oparte na źródłach administracyjnych należy uzupełnić informacjami pochodzącymi ze skoordynowanych spisów powszechnych ludności i mieszkań w Unii przeprowadzanych co dziesięć lat zgodnie z zasadami i zaleceniami ONZ. Co ważne, spisy powszechne ludności i mieszkań to także wyjątkowa okazja do uwidocznienia statystyki publicznej, zarówno pod względem operacji, jak i rezultatów.
- (19) Unijne spisy powszechne powinny stać się bardziej opłacalne dzięki pełnemu wykorzystaniu bogatego zestawu danych administracyjnych dostępnych w państwach członkowskich lub dzięki połączeniu różnych źródeł, w tym związanych z internetem rzeczy (IoT) i świadczeniem usług cyfrowych. Powinno się je również wykorzystać do ponownego ustalenia demograficznego poziomu odniesienia oraz uwzględnić badania dotyczące zakresu źródeł danych administracyjnych.
- (20) Państwa członkowskie i Komisja (Eurostat) powinny mieć stały dostęp do jak najszerzego katalogu możliwych źródeł danych do celów tworzenia wysokiej jakości statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań w sposób racjonalny pod względem kosztów. W tym względzie istotne jest, aby krajowe urzędy statystyczne miały dostęp do aktualnych danych administracyjnych będących w posiadaniu administracji publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, i mogły z tych danych bezzwłocznie korzystać, zgodnie z art. 17a rozporządzenia (WE) nr 223/2009. Przykładowo statystyki dotyczące efektywności energetycznej budynków mogą się opierać na danych administracyjnych dotyczących wydawania świadectw energetycznych dla budynków na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE³¹. Krajowe urzędy statystyczne muszą być też zaangażowane w podejmowanie decyzji dotyczących planowania i restrukturyzacji istotnych źródeł

³⁰ Dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE) (Dz.U. L 108 z 25.4.2007, s. 1).

³¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 13).

danych administracyjnych w celu zapewnienia, by źródła te mogły być dalej używane na potrzeby zestawiania statystyk publicznych.

- (21) W ostatnich latach na poziomie Unii stworzono kompleksowe bazy danych i systemy interoperacyjności dotyczące miejsca pobytu, ruchów naturalnych, obywatelstwa oraz przepływów migracyjnych i transgranicznych ludności, takie jak te opracowane na podstawie rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 910/2014³², (UE) 2018/1724³³, (UE) 2019/817³⁴ oraz (UE) 2019/818³⁵. Zawierają one cenne informacje, które można ponownie wykorzystać do zestawiania i zapewniania jakości statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań.
- (22) W tym względzie należy umożliwić Komisji (Eurostatowi) ponowne wykorzystywanie tych danych wyłącznie do celów statystycznych przy rygorystycznym stosowaniu przepisów dotyczących ochrony i prywatności danych, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725³⁶. Powinno to mieć zastosowanie zwłaszcza do danych statystycznych przechowywanych w centralnym repozytorium sprawozdawczo-statystycznym (CRRS) zgodnie z celem CRRS określonym w art. 39 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/817 oraz art. 39 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/818 i zgodnie z rozporządzeniami ustanawiającymi systemy, których dane statystyczne są przechowywane w CRRS. W szczególności, zważywszy na to, że CRRS ma zawierać międzysystemowe dane statystyczne i sprawozdania analityczne służące strategiom politycznym, celom operacyjnym i celom związanym z jakością danych, Komisja (Eurostat) powinna w jak największym zakresie współpracować z Agencją Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA) w celu zapewnienia wymaganych statystyk europejskich.
- (23) Dane będące w posiadaniu podmiotów prywatnych mogą poprawić zakres, aktualność i zdolność w zakresie reagowania kryzysowego statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań lub umożliwić innowacje statystyczne. Takie dane mogą stanowić uzupełnienie istniejących statystyk demograficznych i migracyjnych, prowadzić do innowacji statystycznych, a nawet służyć do opracowywania wczesnych szacunków.

³² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 73).

³³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1724 z dnia 2 października 2018 r. w sprawie utworzenia jednolitego portalu cyfrowego w celu zapewnienia dostępu do informacji, procedur oraz usług wsparcia i rozwiązywania problemów, a także zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 1).

³⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/817 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie ustanowienia ram interoperacyjności systemów informacyjnych UE w obszarze granic i polityki wizowej oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 767/2008, (UE) 2016/399, (UE) 2017/2226, (UE) 2018/1240, (UE) 2018/1726, (UE) 2018/1861 oraz decyzje Rady 2004/512/WE i 2008/633/WSiSW (Dz.U. L 135 z 22.5.2019, s. 27).

³⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/818 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie ustanowienia ram interoperacyjności systemów informacyjnych UE w obszarze współpracy policyjnej i sądowej, azylu i migracji oraz zmieniające rozporządzenia (UE) 2018/1726, (UE) 2018/1862 oraz (UE) 2019/816 (Dz.U. L 135 z 22.5.2019, s. 85).

³⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

Krajowe urzędy statystyczne i inne właściwe organy krajowe oraz Komisja (Eurostat) powinny mieć dostęp do takich danych i móc je wykorzystywać.

- (24) Aby zapewnić porównywalność statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań na poziomie Unii, konieczne jest zharmonizowane stosowanie i wdrażanie wspólnych definicji ludności. Aby wdrożyć jednolitą zharmonizowaną bazę ludności w sposób spójny, solidny i opłacalny, a jednocześnie zapewnić aktualne wyniki, należy zastosować metody statystyczne i techniki modelowania, takie jak „oznaki życia” i „wskaźnik pobytu”.
- (25) Państwa członkowskie powinny przekazywać dane i metadane w formie elektronicznej, we właściwym formacie technicznym, który zostanie przyjęty przez Komisję. Standardy międzynarodowe, takie jak inicjatywa w sprawie wymiany danych statystycznych i metadanych (SDMX), oraz standardy statystyczne lub techniczne opracowane w ramach Unii, takie jak standardy dotyczące metadanych i walidacji lub zasady europejskich ram interoperacyjności, powinny być stosowane w zakresie, w jakim są one istotne dla statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań. Komitet ds. ESS zatwierdził standardy ESS w zakresie metadanych i raportów jakości, zgodnie z art. 12 rozporządzenia (WE) nr 223/2009. Standardy te mają się przyczynić do harmonizacji zapewniania jakości i sprawozdawczości na podstawie rozporządzenia, wobec czego należy je wprowadzić.
- (26) Statystyki europejskie dotyczące ludności i mieszkań powinny spełniać kryteria jakości dotyczące przydatności, dokładności, aktualności i terminowości, dostępności i jasności, porównywalności i spójności określone w rozporządzeniu (WE) nr 223/2009. Należy podnosić ich jakość zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami Unii. Wyniki ocen jakości przeprowadzanych przez Komisję (Eurostat) powinny być publicznie dostępne dla użytkowników statystyk. Dostęp do tych statystyk powinien być bezpłatny i prosty, w bazach danych Komisji (Eurostatu) na stronie internetowej i w publikacjach.
- (27) Rozporządzenie (WE) nr 223/2009 zawiera przepisy dotyczące przekazywania Komisji (Eurostatowi) danych przez państwa członkowskie i wykorzystywania tych danych, w tym przepisy dotyczące przekazywania i ochrony danych poufnych. Środki podjęte zgodnie z niniejszym rozporządzeniem powinny zapewnić, by dane poufne były przekazywane i wykorzystywane wyłącznie do celów statystycznych zgodnie z art. 21 i 22 tego rozporządzenia.
- (28) Komisja (Eurostat) ma przestrzegać poufności danych statystycznych przekazywanych jej przez państwa członkowskie na podstawie rozporządzenia (WE) nr 223/2009. W odniesieniu do statystyk ludnościowych gromadzonych na podstawie niniejszego rozporządzenia należy wypracować zharmonizowane podejście pozwalające na zapewnienie wysokiej jakości europejskich danych zagregowanych przy jednoczesnym unikaniu ujawniania danych poufnych w produktach statystycznych, w miarę możliwości unikając ukrywania danych.
- (29) Źródła danych dostępne na szczeblu krajowym nie zawsze są w stanie dokładnie uchwycić zjawiska związane ze swobodnym przepływem osób w Unii, dostępem osób do transgranicznych usług dotyczących demograficznych ruchów naturalnych oraz korzystaniem z prawa do zakupu i własności nieruchomości mieszkalnych w całej Unii stanowiących główne miejsce zamieszkania, zakwaterowanie wakacyjne lub

drugie miejsce zamieszkania. Występują też asymetrie w przypadku dwustronnych przepływów migracyjnych oraz trudności w dokonywaniu pomiarów dotyczących grup ludności, na przykład wśród migrantów, osób bezdomnych lub bezpaństwowców. Z tego względu należy rozszerzyć udostępnianie danych do celów zestawiania statystyk dotyczących ludności i migracji oraz zapewnianie ich jakości, i uznać je za kolejne źródło danych. Takie rozszerzone udostępnianie może obejmować szeroki wachlarz przydatnych danych, od danych, które wyraźnie nie umożliwiają identyfikacji jednostek statystycznych, ani bezpośrednio, ani pośrednio, po dane, które mogą być objęte poufnością informacji statystycznych. Państwa członkowskie powinny we własnym interesie oraz w interesie innych państw członkowskich uczestniczyć w działaniach służących udostępnianiu danych, w tym w projektach pilotażowych oceniających innowacyjne bezpieczne rozwiązania. Komisja (Eurostat) powinna też ustanowić bezpieczną infrastrukturę ułatwiającą takie udostępnianie danych przy jednoczesnym zapewnieniu wszystkich koniecznych zabezpieczeń.

- (30) Jeżeli udostępnianie danych obejmuje przetwarzanie danych osobowych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679³⁷ lub rozporządzeniem (UE) 2018/1725, należy w pełni stosować zasady celowości, minimalizacji danych, ograniczenia przechowywania oraz integralności i poufności danych. W szczególności, zamiast bezpośredniego przekazywania danych, należy preferować mechanizmy udostępniania danych oparte na technologiach służących wzmocnieniu ochrony prywatności, specjalnie zaprojektowane w celu wdrożenia tych zasad.
- (31) Udostępnianie danych poufnych powinno się odbywać wyłącznie na podstawie wniosku uzasadniającego konieczność udostępniania takich danych zgodnie z rozdziałem V rozporządzenia (WE) nr 223/2009.
- (32) W dłuższej perspektywie unikalne identyfikatory cyfrowe ustanowione na poziomie Unii rozporządzeniem (UE) nr 910/2014 powinny w jak największym stopniu korzystnie wpłynąć na wspólne starania w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego o ograniczenie problemów z jakością statystyk transgranicznych, takich jak podwójne liczenie rezydentów Unii korzystających ze swobody przemieszczania się.
- (33) Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla rozporządzeń (UE) 2016/679 i (UE) 2018/1725 oraz dyrektywy 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady³⁸. Wspomniane rozporządzenia – w ich odpowiednich zakresach stosowania – mają zastosowanie do przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszego rozporządzenia.
- (34) Statystyki europejskie dotyczące ludności i mieszkań należy rozwijać, aby uwzględniały pojawiające się potrzeby w zakresie danych wynikające ze zmieniających się priorytetów politycznych oraz zmian sytuacji demograficznej,

³⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

³⁸ Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) (Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37).

migracyjnej, społecznej lub gospodarczej w Unii. Komisja (Eurostat) powinna w stosownych przypadkach przeprowadzać badania pilotażowe oceniające wykonalność dostosowań i uwzględniać przy tym takie aspekty jak koszty i obciążenie administracyjne państw członkowskich oraz dostępność odpowiednich źródeł danych.

- (35) W celu uwzględnienia tendencji demograficznych, gospodarczych i społecznych oraz rozwoju technologii należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w celu zmiany wykazu, opisu, częstotliwości i czasów odniesienia tematów szczegółowych objętych europejskimi statystykami dotyczącymi ludności i mieszkań; aktualizacji częstotliwości i czasów odniesienia w załączniku do niniejszego rozporządzenia oraz określenia informacji, które państwa członkowskie mają dostarczać na zasadzie *ad hoc*. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa³⁹. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (36) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013⁴⁰ oraz rozporządzeniami Rady (WE, Euratom) nr 2988/95⁴¹, (Euratom, WE) nr 2185/96⁴² i (UE) 2017/1939⁴³ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków zapobiegania nieprawidłowościom – w tym nadużyciom finansowym – ich wykrywania, korygowania i prowadzenia w ich sprawie postępowań, odzyskiwania środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniami (Euratom, WE) nr 2185/96 i (UE, Euratom) nr 883/2013, Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) jest uprawniony do prowadzenia dochodzeń administracyjnych, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycia finansowe, korupcja lub wszelka inna nielegalna działalność na szkodę interesów finansowych Unii. Prokuratura Europejska (EPPO) jest uprawniona, zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939, do prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz do wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw naruszających interesy finansowe Unii, jak przewidziano

³⁹ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

⁴⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁴¹ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁴² Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁴³ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371⁴⁴. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, mają w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznać Komisji, OLAF, Trybunałowi Obrachunkowemu i – w przypadku państw członkowskich, które uczestniczą we wzmocnionej współpracy na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/1939 – EPPO niezbędne prawa i dostęp, a także zapewniać, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonywaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

- (37) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w zakresie określania wymogów dotyczących danych i metadanych, formatów technicznych i procedur przekazywania danych i metadanych oraz treści i struktury raportów jakości. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁴⁵.
- (38) Gdyby wykonanie niniejszego rozporządzenia lub przyjętych na jego podstawie aktów delegowanych lub wykonawczych wymagało istotnych dostosowań w krajowym systemie statystycznym państwa członkowskiego w odniesieniu do przekazywania danych częściej niż co 10 lat, Komisja powinna mieć możliwość udzielenia danemu państwu członkowskiemu odstępstwa w należycie uzasadnionych przypadkach i na określony czas.
- (39) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie systematyczne tworzenie statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na wymóg spójności i porównywalności możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania na rzecz osiągnięcia tego celu zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (40) Zgodnie z art. 42 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1725 skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię dnia [xxx].
- (41) Skonsultowano się z Komitetem ds. Europejskiego Systemu Statystycznego,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

⁴⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

⁴⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

Artykuł 1
Przedmiot

Niniejszym rozporządzeniem ustanawia się wspólne ramy prawne opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań.

Artykuł 2
Definicje

Dla celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „obywatelstwo” oznacza szczególną więź prawną pomiędzy osobą fizyczną a jej państwem, nabytą poprzez urodzenie lub naturalizację, niezależnie od tego, czy dochodzi do niej przez deklarację, wybór, małżeństwo, przysposobienie lub w inny sposób zgodny z prawem krajowym;
- 2) „miejsce zamieszkania” oznacza miejsce, w którym osoba zazwyczaj spędza czas przeznaczony na odpoczynek, niezależnie od czasowych nieobecności związanych z wypoczynkiem, urlopem, odwiedzinami u przyjaciół i krewnych, interesami, leczeniem medycznym lub pielgrzymkami religijnymi. Jedynie następujące osoby uważa się za mające miejsce zamieszkania w danym obszarze geograficznym:
 - a) osoby, które mieszkały w swoim miejscu zamieszkania przez większość czasu w ciągu 12 miesięcy do dnia odniesienia włącznie lub
 - b) osoby, które przybyły do swojego miejsca zamieszkania w ciągu 12 miesięcy do dnia odniesienia włącznie, z zamiarem lub oczekiwaniem przebywania tam przez większość czasu w ciągu co najmniej 12 miesięcy od przybycia;
- 3) „oznaki życia” oznaczają wszelkie informacje wskazujące na faktyczną obecność i zamieszkanie osoby na danym terytorium. Można je uzyskać z dowolnego odpowiedniego źródła lub połączenia różnych źródeł, w tym śladów cyfrowych związanych z daną osobą;
- 4) „wskaźnik pobytu” oznacza stosunek liczby osób, które przybyły do danego miejsca w wybranym okresie i pozostały w tym miejscu przez co najmniej 12 miesięcy, do łącznej liczby osób, które przybyły do tego samego miejsca w tym samym okresie;
- 5) „migracja międzynarodowa” oznacza zdarzenie polegające na tym, że osoba ustanawia swoje miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, a uprzednio była rezydentem innego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego;
- 6) „imigrant” oznacza osobę, która w wyniku migracji międzynarodowej w okresie odniesienia ustanowiła swoje miejsce zamieszkania w kraju sprawozdającym;
- 7) „emigrant” oznacza osobę, która w wyniku migracji międzynarodowej w okresie odniesienia ustanowiła swoje miejsce zamieszkania poza krajem sprawozdającym, a uprzednio była rezydentem kraju sprawozdającego;

- 8) „migracja wewnętrzna” oznacza zdarzenie polegające na tym, że osoba zmienia swoje miejsce zamieszkania w obrębie terytorium kraju sprawozdającego;
- 9) „pomieszczenie mieszkalne” oznacza tymczasowy lub stały obiekt, schronienie lub miejsce zakwaterowania, w którym mieszka co najmniej jedna osoba, bez względu na to, czy jest ono przeznaczone do zamieszkania przez ludzi;
- 10) „mieszkanie konwencjonalne” oznacza lokal znajdujący się w stałym miejscu i przeznaczony do stałego zamieszkania przez ludzi, ale nie do celów zakwaterowania instytucjonalnego lub zbiorowego;
- 11) „budynek przeznaczony do zamieszkania” oznacza stały obiekt składający się z jednego lub kilku mieszkań konwencjonalnych lub przeznaczony do celów zakwaterowania instytucjonalnego lub zbiorowego;
- 12) „gospodarstwo domowe” oznacza grupę co najmniej dwóch osób, które wspólnie zamieszkują pomieszczenia mieszkalne lub korzystają z innych określonych zasobów; bądź osobę indywidualną, która nie wchodzi w skład żadnego innego gospodarstwa domowego;
- 13) „rodzina” oznacza grupę co najmniej dwóch osób, które żyją w tym samym gospodarstwie domowym i są ze sobą powiązane w wyniku rodzicielstwa bądź małżeństwa, zarejestrowanego związku partnerskiego lub związku kohabitacyjnego;
- 14) „rejestry administracyjne” oznaczają dane generowane przez źródło niestatystyczne, zwykle należący do organu publicznego rejestr, którego głównym celem nie jest dostarczanie statystyk;
- 15) „dziedzina” oznacza co najmniej jeden zbiór danych, który obejmuje określone tematy;
- 16) „temat” oznacza treść informacji zbieranych w odniesieniu do jednostek statystycznych, przy czym każdy temat obejmuje pewną liczbę tematów szczegółowych;
- 17) „temat szczegółowy” oznacza szczegółową treść informacji, które mają być zbierane w odniesieniu do jednostek statystycznych w związku z danym tematem, przy czym każdy temat szczegółowy obejmuje co najmniej jedną zmienną;
- 18) „zbiór danych” oznacza dane statystyczne w postaci co najmniej jednej zmiennej w ustrukturyzowanej formie;
- 19) „spis powszechny ludności i mieszkań” oznacza zestawiane co dziesięć lat szczegółowe zbiory danych i metadane przekazywane na podstawie niniejszego rozporządzenia;
- 20) „jednostka statystyczna” oznacza element zbiorowości, mianowicie osoby, przedmioty lub zdarzenia, których dotyczą zbierane dane i ostatecznie zestawiane statystyki;
- 21) „zmienna” oznacza cechę jednostki statystycznej, która może obejmować więcej niż jeden zbiór wartości;

- 22) „podział” oznacza z góry określony, wyraźny, wyczerpujący i wzajemnie wykluczający się zbiór wartości, które mogą być przypisane do zmiennych charakteryzujących jednostki statystyczne;
- 23) „poziom krajowy” oznacza terytorium państwa członkowskiego;
- 24) „poziom regionalny” oznacza poziom NUTS 3 określony w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003;
- 25) „poziom lokalny” oznacza poziom lokalnych jednostek administracyjnych określony w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003;
- 26) „poziom siatki” oznacza siatkę statystyczną określoną w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003;
- 27) „operat losowania” oznacza dowolny wykaz, materiał lub urządzenie, które ogranicza i identyfikuje elementy populacji docelowej. W zależności od wykorzystania operat losowania może zapewnić dodatkowe cechy charakterystyczne elementów lub umożliwić dostęp do nich;
- 28) „dzień odniesienia” oznacza moment w czasie, do którego odnoszą się statystyki;
- 29) „okres odniesienia” oznacza przedział czasowy, do którego odnoszą się statystyki dotyczące zdarzeń;
- 30) „czas odniesienia” oznacza dzień odniesienia lub okres odniesienia, w zależności od tego, czy statystyki dotyczą zdarzeń czy innych jednostek statystycznych;
- 31) „metadane” oznaczają informacje, które są potrzebne do wykorzystywania i interpretowania statystyk oraz które opisują zbiory danych w ustrukturyzowany sposób;
- 32) „wstępnie sprawdzone zbiory danych” oznaczają zbiory danych zweryfikowane przez państwa członkowskie w oparciu o wspólne reguły walidacji danych;
- 33) „raport jakości” oznacza raport zawierający informacje o jakości produktu lub procesu statystycznego.

Artykuł 3 *Baza ludności*

- 1. Do celów niniejszego rozporządzenia baza ludności obejmuje wszystkie osoby, które w dniu odniesienia mają miejsce zamieszkania w Unii w określonej jednostce terytorialnej państwa członkowskiego na poziomie krajowym, regionalnym, lokalnym lub siatki.
- 2. Baza ludności obejmuje wszystkie osoby mające miejsce zamieszkania, bez względu na ich obywatelstwo i niezależnie od tego, czy osoba jest lub była bezpaństwowcem, oraz bez względu na to, czy miejsce zamieszkania lub pobytu tej osoby podlega zatwierdzeniu lub zezwoleniu przez właściwe organy.

3. Z bazy ludności wyłączone są osoby mające miejsce zamieszkania poza terytorium państwa członkowskiego, bez względu na ich miejsce urodzenia lub obywatelstwo i niezależnie od wszelkich powiązań rodzinnych, społecznych, gospodarczych lub z tytułu własności, jakie ta osoba może mieć z danym państwem członkowskim.
4. Osobom nieposiadającym miejsca zamieszkania przypisuje się jako miejsce zamieszkania miejsce, w którym przebywają w dniu odniesienia.
5. Państwa członkowskie stosują definicję miejsca zamieszkania określoną w niniejszym rozporządzeniu do wszystkich zbiorów danych dostarczanych Komisji (Eurostatowi) na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz w odniesieniu do poziomów krajowego, regionalnego, lokalnego i siatki.
6. Przy stosowaniu definicji miejsca zamieszkania, państwa członkowskie wykorzystują:
 - a) jedno ze źródeł danych wymienionych w art. 9 ust. 1 lub połączenie kilku takich źródeł;
 - b) metody szacowania takie jak „oznaki życia” w celu korekty faktycznej obecności w zakładanym miejscu zamieszkania przez większość czasu podczas 12 miesięcy zakończonych dniem odniesienia oraz „wskaźnik pobytu” w celu oszacowania liczby osób, które zamierzają przebywać lub oczekuje się, że będą przebywać w tym miejscu przez większość czasu podczas 12 miesięcy od przybycia.

Artykuł 4 *Jednostki statystyczne*

Na podstawie niniejszego rozporządzenia zestawia się statystyki w odniesieniu do następujących jednostek statystycznych:

- a) osób;
- b) ruchów naturalnych;
- c) rodzin;
- d) gospodarstw domowych;
- e) budynków przeznaczonych do zamieszkania, pomieszczeń mieszkalnych lub mieszkań konwencjonalnych.

Artykuł 5 *Wymogi dotyczące statystyk*

1. Statystyki europejskie dotyczące ludności i mieszkań obejmują następujące dziedziny:
 - a) demografię;

- b) mieszkalnictwo;
 - c) rodziny i gospodarstwa domowe.
2. Statystyki w dziedzinach wymienionych w ust. 1 są podzielone na zbiory danych według tematów i tematów szczegółowych określonych w załączniku.
 3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 17 w celu zmiany wykazu tematów szczegółowych w załączniku. Akty delegowane przyjmuje się co najmniej 12 miesięcy przed rozpoczęciem odpowiedniego czasu odniesienia.
 4. Przy wykonywaniu uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych na podstawie ust. 3 niniejszego artykułu, Komisja zapewnia, by akty te nie nakładały znacznych i nieproporcjonalnych obciążeń na państwa członkowskie i respondentów badań. Wszelkie nowe tematy szczegółowe są oceniane pod kątem ich wykonalności w drodze badań pilotażowych przeprowadzanych przez Komisję (Eurostat) i państwa członkowskie zgodnie z art. 14.
 5. Komisja może przyjmować akty wykonawcze w celu określenia cech technicznych zbiorów danych i metadanych, które mają być przekazywane Komisji (Eurostatowi). Te akty wykonawcze określają, w stosownych przypadkach, następujące elementy techniczne:
 - a) tytuły zmiennych, ich specyfikacje techniczne i podziały;
 - b) szczegółowe specyfikacje jednostek statystycznych i metadanych;
 - c) klasyfikacje statystyczne, jakie mają być stosowane;
 - d) terminy przekazywania;
 - e) formaty techniczne przekazywania zbiorów danych i metadanych;
 - f) treść, strukturę, częstotliwość, metody i terminy przekazywania raportów jakości, a także dodatkowe specyfikacje, jeśli są one konieczne i uzasadnione.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 18 ust. 2, przynajmniej 12 miesięcy przed rozpoczęciem odpowiedniego czasu odniesienia, z wyjątkiem spisów powszechnych ludności i mieszkań, w przypadku których akty wykonawcze przyjmuje się przynajmniej 24 miesiące przed początkiem roku, w którym przypada dzień odniesienia.

Artykuł 6 *Częstotliwość i czasy odniesienia*

1. Państwa członkowskie opracowują statystyki europejskie dotyczące ludności i mieszkań co kwartał, co sześć miesięcy, co roku i co kilka lat oraz – w ramach spisu powszechnego ludności i mieszkań – co dziesięć lat.
2. Lata zakończone cyfrą „1” są latami odniesienia dla przeprowadzanych co dziesięć lat spisów powszechnych ludności i mieszkań.

3. Lata zakończone cyframi „1”, „5” i „8” są latami odniesienia dla statystyk wieloletnich.
4. Częstotliwość i czas odniesienia (okres odniesienia i dzień odniesienia) dla każdego tematu szczegółowego określono w załączniku.
5. Pierwszym dniem odniesienia, dla którego należy dostarczyć statystyki roczne dotyczące tematu „stany ludności”, jest dzień 31 grudnia 2025 r. Pierwszy czas odniesienia, dla którego należy dostarczyć wszelkie pozostałe statystyki na podstawie niniejszego rozporządzenia, przypada na 2026 r.
6. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 17 w celu zmiany załącznika przez aktualizację częstotliwości i czasów odniesienia.

Artykuł 7 *Wymogi dotyczące statystyk ad hoc*

1. Państwa członkowskie dostarczają Komisji (Eurostatowi) metadane i zbiory danych *ad hoc*.
2. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie zgodnie z art. 17 przez określenie zbiorów danych i metadanych, jakie mają być dostarczane przez państwa członkowskie na zasadzie *ad hoc*, jeżeli gromadzenie dodatkowych statystyk uznaje się za niezbędne do celów zaspokojenia dodatkowych potrzeb statystycznych na podstawie niniejszego rozporządzenia.
3. Te akty delegowane określają:
 - a) tematy szczegółowe, które mają być dostarczane w ramach zbiorów danych *ad hoc*, oraz przyczyny takich dodatkowych potrzeb statystycznych;
 - b) czasy odniesienia.
4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w ust. 2, począwszy od roku odniesienia 2027 oraz z zachowaniem co najmniej dwóch lat przerwy między każdym gromadzeniem danych *ad hoc*.
5. Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu określenia cech technicznych metadanych i zbiorów danych *ad hoc*, o których mowa w ust. 2. Te akty wykonawcze określają, w stosownych przypadkach, następujące elementy techniczne:
 - a) tytuły zmiennych, ich specyfikacje techniczne i podziały;
 - b) szczegółowe specyfikacje jednostek statystycznych i metadanych;
 - c) klasyfikacje statystyczne, jakie mają być stosowane;
 - d) terminy przekazywania.

Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 18 ust. 2, nie później niż 12 miesięcy przed rozpoczęciem czasu odniesienia.

Artykuł 8

Zbiory danych i metadane, jakie mają być dostarczane Komisji

1. Państwa członkowskie przekazują Komisji wstępnie sprawdzone zbiory danych i metadane w formacie technicznym określonym przez Komisję (Eurostat). Do przekazywania Komisji (Eurostatowi) zbiorów danych i metadanych wykorzystuje się usługi pojedynczego punktu wprowadzania danych.
2. W przypadku gdy państwa członkowskie publikują wymagane niniejszym rozporządzeniem statystyki na poziomie krajowym przed terminami ich przekazywania ustanowionymi zgodnie z art. 5 ust. 5 i art. 7 ust. 5, przekazują je Komisji (Eurostatowi) w następujących terminach:
 - a) statystyki kwartalne i półroczne najpóźniej następnego dnia roboczego po publikacji krajowej;
 - b) statystyki roczne najpóźniej trzeciego dnia roboczego po publikacji krajowej;
 - c) statystyki wieloletnie i dziesięcioletnie najpóźniej siódmego dnia roboczego po publikacji krajowej.
3. Państwa członkowskie przekazują Komisji (Eurostatowi):
 - a) zmienione zbiory danych i metadane, jeżeli rewizję przeprowadzono po wstępnym przekazaniu zbiorów danych wymaganych na podstawie niniejszego rozporządzenia;
 - b) zmienione zbiory danych i metadane dla odpowiednich szeregów czasowych, jeżeli rewizję przeprowadzono na zbiorach danych, które przekazano Komisji (Eurostatowi) przed rozpoczęciem stosowania niniejszego rozporządzenia.

Zmienione zbiory danych i metadane przekazuje się w terminach określonych w ust. 2 niniejszego artykułu i uzupełnia raportami jakości zgodnie z art. 12.

Artykuł 9

Źródła danych i metodyka

1. Państwa członkowskie i Komisja (Eurostat) stosują jedno z następujących źródeł danych lub połączenie kilku tych źródeł, pod warunkiem że umożliwiają one tworzenie statystyk, które spełniają wymogi jakości ustanowione w art. 12:
 - a) źródła danych administracyjnych;
 - b) badania statystyczne lub inne sposoby gromadzenia danych statystycznych;
 - c) inne źródła, w tym dane będące w posiadaniu podmiotu prywatnego;

- d) ponowne wykorzystanie danych pochodzących z udostępniania danych między krajowymi urzędami statystycznymi i Komisją (Eurostatem) w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego.
2. Państwa członkowskie oceniają i monitorują jakość swoich źródeł danych, w tym rejestrów administracyjnych i innych odpowiednich wykorzystanych źródeł.
 3. Państwa członkowskie stale rozwijają innowacyjne źródła i metody i stosują je w celu usprawnienia statystyk zestawianych na podstawie niniejszego rozporządzenia, pod warunkiem że umożliwia to tworzenie statystyk, które spełniają wymogi jakości ustanowione w art. 12.
 4. Statystyki zestawiane na podstawie niniejszego rozporządzenia opierają się na statystycznie wiarygodnych i dobrze udokumentowanych metodach, z uwzględnieniem zaleceń międzynarodowych i najlepszych praktyk, w tym na „oznakach życia”, „wskaźniku pobytu” i innych uzasadnionych naukowo metodach szacowania statystycznego stosowanych do celów zestawiania ludności rezydującej w państwach członkowskich.
 5. Na wniosek uzasadniony potrzebą oceny jakości statystycznej danych państwa członkowskie dostarczają Komisji (Eurostatowi) wyniki oceny źródeł danych, dokumentację metod i niezbędne wyjaśnienia.

Artykuł 10

Terminowy dostęp do danych administracyjnych i ich ponowne wykorzystanie

1. Organy krajowe odpowiedzialne za źródła danych administracyjnych przydatne do celów niniejszego rozporządzenia umożliwiają ponowne wykorzystanie tych danych w odpowiednim czasie i z częstotliwością wystarczającą do tworzenia i przekazywania statystyk w terminach określonych w niniejszym rozporządzeniu i zgodnie z określonymi w nim odpowiednimi wymogami jakości. Terminowy dostęp do rejestrów administracyjnych oraz ich rozwiązań operacyjnych uwzględnia się w umowach o współpracy zawieranych między tymi organami krajowymi a krajowymi urzędami statystycznymi.
2. Do celów niniejszego rozporządzenia Komisja (Eurostat) może, na swój wniosek, uzyskać dostęp i ponownie wykorzystać w terminowy sposób istotne dane i metadane z baz danych i systemów interoperacyjności utrzymywanych przez organy i agencje Unii, w tym na podstawie rozporządzeń (UE) nr 910/2014 i (UE) 2018/1724, a także dane statystyczne przechowywane w centralnym repozytorium sprawozdawczo-statystycznym (CRRS), zgodnie z rozporządzeniami (UE) 2019/817 i (UE) 2019/818 oraz rozporządzeniami ustanawiającymi systemy, których dane statystyczne są przechowywane w CRRS. W tym celu Komisja (Eurostat) prowadzi dalszą współpracę z właściwymi organami i agencjami Unii, aby określić odpowiednie dane statystyczne i metadane wymagane, w miarę możliwości na mocy prawa Unii, do celów statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań, metody operacyjne ich przekazywania oraz niezbędne towarzyszące im zabezpieczenia fizyczne i logiczne.

Artykuł 11
Wykazy państw i terytoriów

1. W przypadku gdy zbiory danych obejmują informacje w podziale na państwa lub terytoria, państwa członkowskie stosują szczegółowe podziały do celów niniejszego rozporządzenia i rozporządzenia (WE) nr 862/2007.
2. Komisja przyjmie akty wykonawcze określające lub aktualizujące wykazy państw i jednostek terytorialnych mające zastosowanie do podziałów statystyk zestawianych na podstawie niniejszego rozporządzenia. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 18 ust. 2 niniejszego rozporządzenia. Wykazy te określa się zgodnie z kryteriami ustanowionymi w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003.
3. Akty wykonawcze zmieniające więcej niż jedną trzecią kategorii podziałów na państwa lub terytoria mają zastosowanie najwcześniej 12 miesięcy po ich wejściu w życie.

Artykuł 12
Wymogi jakości i sprawozdawczość dotycząca jakości

1. Państwa członkowskie stosują konieczne środki w celu zapewnienia jakości przekazywanych zbiorów danych i metadanych.
2. Państwa członkowskie stosują odpowiednie i skuteczne środki w celu:
 - a) wdrożenia przepisów dotyczących bazy ludności ustanowionych w art. 3 niniejszego rozporządzenia w sposób jednolity i niezależnie od wykorzystywanych źródeł danych;
 - b) uwzględnienia lub oszacowania danych dotyczących trudno dostępnych grup ludności;
 - c) kontrolowania wyczerpującego charakteru i dokładności zakresu populacji objętej bazą ludności zgodnie z art. 3 niniejszego rozporządzenia;
 - d) ustanowienia operatów losowania odpowiednich do celów niniejszego rozporządzenia i art. 12 rozporządzenia (UE) 2019/1700;
 - e) uniknięcia możliwego ryzyka niedoszacowania lub podwójnego liczenia w związku ze swobodnym przepływem osób w Unii, dostępem osób do transgranicznych usług dotyczących ruchów naturalnych oraz prawami do zakupu, posiadania i użytkowania nieruchomości mieszkalnych w całej Unii;
 - f) ograniczenia asymetrii przepływów migracyjnych;
 - g) przekazania Komisji (Eurostatowi) wszystkich danych niezbędnych do zapewnienia kompletności publikowanych statystyk europejskich.
3. Państwa członkowskie przekazują Komisji (Eurostatowi) – za pierwszym razem do dnia 31 marca 2027 r., a następnie każdego roku zakończonego cyfrą „0”, „3” lub

„7” – raport jakości opisujący jakość dostarczonych statystyk i procesów statystycznych związanych ze zbiorami danych dostarczonych w odnośnym okresie, w tym w szczególności dotyczący wykorzystanych źródeł danych i metod, zastosowanych pojęć i definicji oraz związanego z tym możliwego wpływu na jakość wybranych źródeł danych, rewizji danych oraz ich przyczyn i skutków, metod kontroli ujawniania danych statystycznych oraz szczegółowo wyjaśniający, jak spełniono kryteria, o których mowa w ust. 2, oraz czy skuteczne były środki, o których mowa w ust. 3.

4. Komisja przyjmie akty wykonawcze określające praktyczne ustalenia dotyczące raportów jakości oraz ich treść. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 18 ust. 2.
5. Państwa członkowskie niezwłocznie informują Komisję (Eurostat) o wszelkich istotnych informacjach lub zmianach dotyczących wykonania niniejszego rozporządzenia, które mają wpływ na jakość przekazywanych statystyk.
6. Na wniosek Komisji (Eurostatu) państwa członkowskie dostarczają jej dodatkowe wyjaśnienia niezbędne do oceny jakości statystyk.

Artykuł 13 *Udostępnianie danych*

1. Dane udostępnia się między właściwymi organami krajowymi różnych państw członkowskich oraz między właściwymi organami krajowymi i Komisją (Eurostatem) wyłącznie do celów opracowywania i tworzenia statystyk europejskich objętych zakresem niniejszego rozporządzenia oraz w celu poprawy ich jakości.
2. W interesie bezpiecznego udostępniania danych w ramach ESS stosuje się wszelkie niezbędne zabezpieczenia służące fizycznej i logicznej ochronie danych. Komisja (Eurostat) ustanawia bezpieczną infrastrukturę w celu ułatwienia udostępniania danych, o którym mowa w ust. 1. Właściwe organy krajowe w dziedzinie statystyki objętej niniejszym rozporządzeniem mogą korzystać z tej bezpiecznej infrastruktury udostępniania danych do celów określonych w ust. 1.
3. W przypadku gdy udostępniane są dane poufne w rozumieniu art. 3 pkt 7 rozporządzenia (WE) nr 223/2009 lub dane osobowe zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679 i (UE) 2018/1725, udostępnianie takich danych jest dozwolone i może się odbywać na zasadzie dobrowolności, pod warunkiem że jest:
 - a) oparte na wniosku uzasadniającym konieczność udostępnienia danych w każdym indywidualnym przypadku, w szczególności jeżeli chodzi o kwestie jakości, którymi należy się zająć;
 - b) oparte najlepiej na technologiach służących wzmocnieniu ochrony prywatności, które są specjalnie zaprojektowane do celów wdrożenia zasad określonych w rozporządzeniach (UE) 2016/679 i (UE) 2018/1725, ze szczególnym uwzględnieniem zasad celowości, minimalizacji danych, ograniczenia przechowywania oraz integralności i poufności danych;

- c) bez uszczerbku dla przepisów zawartych w rozdziale V rozporządzenia (WE) nr 223/2009.
- 4. Komisja (Eurostat) i państwa członkowskie testują i oceniają za pomocą badań pilotażowych adekwatność odpowiednich technologii służących wzmocnieniu ochrony prywatności do celów udostępniania danych.
- 5. W przypadku gdy w badaniach pilotażowych przeprowadzanych na podstawie ust. 4 niniejszego artykułu zidentyfikowano skuteczne i bezpieczne rozwiązania służące udostępnianiu danych do celów, o których mowa w ust. 1, Komisja może przyjąć akty wykonawcze określające specyfikacje techniczne udostępniania danych oraz środki służące poufności i bezpieczeństwu informacji. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 18 ust. 2.

Artykuł 14 *Badania pilotażowe i studia wykonalności*

- 1. Jeżeli jest to konieczne i odpowiednie do celów niniejszego rozporządzenia, Komisja (Eurostat) inicjuje badania pilotażowe i studia wykonalności, których celem jest:
 - a) ocena dostępności źródeł danych i ich jakości, w tym danych będących w posiadaniu podmiotów publicznych i prywatnych w państwach członkowskich i na poziomie Unii;
 - b) opracowanie i ocena wykonalności wdrożenia nowych tematów, tematów szczegółowych, jednostek statystycznych, zmiennych i ich podziałów;
 - c) opracowanie nowych metodologii i technik statystycznych służących poprawie jakości;
 - d) ograniczenie asymetrii przepływów migracyjnych;
 - e) testowanie i ocena adekwatności odpowiednich technologii służących wzmocnieniu ochrony prywatności do celów bezpiecznego udostępniania danych w ramach ESS zgodnie z art. 13 ust. 4.
- 2. Państwa członkowskie mogą uczestniczyć w tych badaniach, ale wraz z Komisją (Eurostatem) zapewniają ich reprezentatywność na poziomie Unii.
- 3. Wyniki tych badań są oceniane przez Komisję (Eurostat) we współpracy z państwami członkowskimi. Komisja (Eurostat) we współpracy z państwami członkowskimi przygotowuje sprawozdania z wyników tych badań.

Artykuł 15 *Finansowanie*

- 1. Z budżetu ogólnego Unii można przyznać wkład finansowy na rzecz krajowych urzędów statystycznych i innych organów krajowych, o których mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, przeznaczony na:

- a) opracowanie i wdrożenie nowych lub ulepszonych źródeł danych, metodologii, udostępniania danych, jednostek statystycznych, tematów, tematów szczegółowych, zmiennych i ich podziałów;
 - b) udział państw członkowskich w reprezentatywnych badaniach pilotażowych i studiach wykonalności, o których mowa w art. 14 niniejszego rozporządzenia.
2. Wkład finansowy Unii nie przekracza 90 % kosztów kwalifikowalnych.

Artykuł 16 *Ochrona interesów finansowych Unii*

W przypadku gdy państwo trzecie uczestniczy w działaniach finansowanych w ramach niniejszego rozporządzenia w drodze decyzji przyjętej na podstawie umowy międzynarodowej lub na podstawie jakiegokolwiek innego instrumentu prawnego, przyznaje ono właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), Trybunałowi Obrachunkowemu i EPPO prawa i dostęp niezbędne do wykonywania w pełni ich odpowiednich kompetencji. W przypadku OLAF takie prawa obejmują prawo do prowadzenia dochodzeń, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, przewidzianych w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 883/2013.

Artykuł 17 *Wykonywanie przekazanych uprawnień*

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienie do przyjmowania aktów delegowanych, o którym mowa w art. 5 ust. 3, art. 6 ust. 6 i art. 7 ust. 2, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia [Urząd Publikacji: proszę wstawić dokładną datę wejścia w życie rozporządzenia].
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 5 ust. 3 art. 6 ust. 6 i art. 7 ust. 2, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym, określonym w niej, terminie. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 5 ust. 3, art. 6 ust. 6 i art. 7 ust. 2 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły

sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 18 *Procedura komitetowa*

1. Komisję wspiera Komitet ds. Europejskiego Systemu Statystycznego ustanowiony w art. 7 rozporządzenia (WE) nr 223/2009. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 19 *Odstępstwa*

1. W przypadku gdy krajowy system statystyczny państwa członkowskiego wymaga istotnych dostosowań na potrzeby stosowania niniejszego rozporządzenia lub aktów delegowanych lub wykonawczych przyjętych na jego podstawie, Komisja może przyznać temu państwu członkowskiemu – w drodze aktów wykonawczych – odstępstwa na maksymalny okres dwóch lat.
2. Przyznając odstępstwa, Komisja bierze pod uwagę porównywalność statystyk państw członkowskich oraz terminowe obliczanie reprezentatywnych i wiarygodnych agregatów europejskich. Przyznając odstępstwa, Komisja zapewnia też, aby wymogi dotyczące statystyk, metadanych i jakości objętych niniejszym rozporządzeniem oraz poprzednio rozporządzeniem (UE) nr 1260/2013 i art. 3 rozporządzenia (WE) nr 862/2007 były nadal spełniane bez zakłóceń.
3. Państwo członkowskie przedkłada Komisji należycie uzasadniony wniosek o przyznanie odstępstwa w terminie dwóch miesięcy od daty wejścia w życie danego aktu.
4. Komisja przyjmuje akty wykonawcze, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 18 ust. 2.

Artykuł 20 *Zmiany rozporządzenia (WE) nr 862/2007*

W rozporządzeniu (WE) nr 862/2007 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) tytuł rozporządzenia otrzymuje brzmienie: „Rozporządzenie (WE) nr 862/2007 z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk europejskich dotyczących azylu i procedur administracyjnych i sądowych związanych z prawodawstwem w dziedzinie imigracji oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 311/76 w sprawie zestawienia statystyk dotyczących pracowników cudzoziemców”;

- 2) w art. 1 uchyla się lit. a) i b);
- 3) w art. 2 ust. 1 uchyla się lit. a), b), c), f) i g);
- 4) uchyla się art. 3;
- 5) dodaje się art. 9c w brzmieniu:

„Artykuł 9c

Terminowy dostęp do danych administracyjnych i ich ponowne wykorzystanie

1. Organy krajowe odpowiedzialne za źródła danych administracyjnych przydatne do celów niniejszego rozporządzenia umożliwiają ponowne wykorzystanie tych danych w odpowiednim czasie i z częstotliwością wystarczającą do tworzenia i przekazywania statystyk w terminach określonych w niniejszym rozporządzeniu i zgodnie z określonymi w nim odpowiednimi wymogami jakości. Terminowy dostęp do rejestrów administracyjnych oraz ich rozwiązań operacyjnych uwzględnia się w umowach o współpracy zawieranych między tymi organami krajowymi a krajowymi urzędami statystycznymi.
 2. Do celów niniejszego rozporządzenia Komisja (Eurostat) może, na swój wniosek, uzyskać dostęp i ponownie wykorzystać w terminowy sposób istotne dane i metadane z baz danych i systemów interoperacyjności utrzymywanych przez organy i agencje Unii, w tym na podstawie rozporządzeń (UE) nr 910/2014 i (UE) 2018/1724, a także dane statystyczne przechowywane w centralnym repozytorium sprawozdawczo-statystycznym (CRRS), zgodnie z rozporządzeniami (UE) 2019/817 i (UE) 2019/818 oraz rozporządzeniami ustanawiającymi systemy, których dane statystyczne są przechowywane w CRRS. W tym celu Komisja (Eurostat) prowadzi dalszą współpracę z właściwymi organami i agencjami Unii, aby określić odpowiednie dane statystyczne i metadane wymagane, w miarę możliwości na mocy prawa Unii, do celów statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań, metody operacyjne ich przekazywania oraz niezbędne towarzyszące im zabezpieczenia fizyczne i logiczne.”;
- 6) dodaje się art. 10a w brzmieniu:

„Artykuł 10a

Wykazy państw i terytoriów

Wykazy państw i terytoriów, o których mowa w art. 11 [Urząd Publikacji: proszę wstawić poprawne odesłanie do niniejszego rozporządzenia], mają zastosowanie do zestawiania statystyk na podstawie niniejszego rozporządzenia w celu zapewnienia porównywalności szczegółowych informacji dotyczących państw i terytoriów we wszystkich statystykach europejskich. Państwa członkowskie stosują te wykazy po raz pierwszy do celów zestawiania statystyk wymaganych na podstawie niniejszego rozporządzenia, począwszy od przekazania danych za rok odniesienia 2026.”.

Artykuł 21
Uchylenie

Rozporządzenia (WE) nr 763/2008 i (UE) nr 1260/2013 uchyla się ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2026 r. bez uszczerbku dla określonych w tych aktach prawnych obowiązków dotyczących okresów odniesienia, które – w całości lub części – przypadają przed tym dniem.

Odesłania do uchylonych rozporządzeń traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 22
Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Stosuje się je od dnia 1 stycznia 2026 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca

W imieniu Rady
Przewodniczący

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e)

1.4.3. Oczekiwane wyniki i wpływ

1.4.4. Wskaźniki dotyczące realizacji celów

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy

1.5.2. Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.

1.5.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

1.5.4. Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami

1.5.5. Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków

1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

1.7. Planowane tryby zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

2.2.2. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia

2.2.3. Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych

3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań, zmieniające rozporządzenie (WE) nr 862/2007 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 763/2008 i (UE) nr 1260/2013

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

3403 — Tworzenie informacji statystycznych

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

☐ nowego działania

☐ nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego⁴⁶

☐ przedłużenia bieżącego działania

☒ połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

Celem ogólnym niniejszego wniosku jest lepsze reagowanie na zapotrzebowania użytkowników oraz modernizacja i zwiększenie przydatności, harmonizacji i spójności statystyk europejskich ludnościowych.

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e)

Ogólny cel dzieli się na cztery cele szczegółowe:

1) zapewnienie kompletnych, spójnych i porównywalnych statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań;

2) zapewnienie aktualnych i częstych statystyk dla zaspokojenia potrzeb użytkowników;

3) dostarczanie statystyk, które są wystarczająco kompleksowe pod względem istotnych tematów oraz dostatecznie szczegółowe pod względem cech i podziałów;

⁴⁶ O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

4) promowanie ram prawnych i ram gromadzenia danych, które są wystarczająco elastyczne, aby można je było dostosowywać do zmieniających się potrzeb w zakresie polityki oraz możliwości wynikających z nowych źródeł.

1.4.3. *Oczekiwane wyniki i wpływ*

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

Przewiduje się następujące wyniki:

- usprawnioną harmonizację i porównywalność statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań dzięki zastosowaniu jednej bazy ludności oraz rozwojowi infrastruktury statystycznej;
- zintegrowane procesy statystyczne i uniknięcie duplikacji i redundancji;
- lepsze produkty statystyki pod względem statystycznych zmiennych i podziałów oraz szczegółów terytorialnych zgodnie z obecnymi i pojawiającymi się potrzebami politycznymi i społecznymi;
- bardziej aktualne i częstsze statystyki;
- elastyczność ram prawnych pozwalająca reagować na nowe potrzeby w zakresie danych.

Wniosek jest zgodny z celami programu REFIT dotyczącymi uproszczenia regulacji, przede wszystkim ze względu na fakt, że ujednolici on trzy rozporządzenia w ramach jednego instrumentu regulacyjnego. Umożliwienie wymiany danych między przedsiębiorstwami a organami administracji do celów europejskich statystyk ludnościowych nie generuje większych obciążeń dla przedsiębiorstw, które byłyby istotne z punktu widzenia zasady „jedno więcej – jedno mniej”.

1.4.4. *Wskaźniki dotyczące realizacji celów*

Należy wskazać wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Wyniki funkcjonowania nowych ram prawnych statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań będą monitorowane i oceniane pod kątem celów szczegółowych.

Podczas etapu wdrażania nowych ram prawnych Komisja (Eurostat) w dalszym ciągu organizować będzie regularne spotkania grup ekspertów z partnerskimi krajowymi urzędami statystycznymi w ESS w celu omówienia i wyjaśnienia wszelkich kwestii, jakie mogą się pojawić, kontynuując wieloletnią tradycję dobrej i bliskiej współpracy Eurostatu z jego partnerami ESS w sprawach technicznych i statystycznych. Obejmuje to staranne wspólne przygotowywanie kluczowych aktów wykonawczych regulujących szczegółowe nowe wymagania w zakresie danych statystycznych i metadanych, które będą przedmiotem dużego zainteresowania zarówno użytkowników, jak i podmiotów tworzących statystyki. Etap wdrażania planuje się zakończyć pierwszą oceną, która będzie skupiona na wdrożeniu, funkcjonowaniu i początkowych skutkach nowych ram prawnych. W celu uzyskania wystarczających informacji na temat wyników planuje się przeprowadzić tę ocenę po 3–5 latach od wejścia w życie nowych ram prawnych.

Po przejściu do etapu stosowania Komisja (Eurostat) planuje oceniać funkcjonowanie i skutki prawodawstwa co 5–7 lat.

Wykaz możliwych kluczowych wskaźników efektywności przedstawiono w tabeli 11 sprawozdania z oceny skutków (SWD(2023) 11).

Komisja (Eurostat) opracowuje wspólne europejskie wytyczne statystyczne i określa wymogi sprawozdawczości dotyczącej jakości w zakresie opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyk. Raporty jakości wymagane od państw członkowskich muszą obejmować kontrole szczególne istotne dla danego gromadzenia danych. Zapewni do jakości danych statystycznych i metadanych.

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy

Proponowane rozporządzenie ma ustanowić nowe ramy tworzenia w sposób zintegrowany statystyk dotyczących ludności, demografii w tym migracji, rodzin, gospodarstw domowych i mieszkań. Obecne działania w zakresie gromadzenia danych z państwami członkowskimi zostaną zharmonizowane, usprawnione, przyspieszone i rozszerzone, aby lepiej zaspokoić potrzeby polityczne. Planowane pierwsze czasy odniesienia dla gromadzenia danych w nowych ramach przypadną na 2026 r.

W celu ustanowienia tych nowych ram zgodnie z planem nowe rozporządzenie powinno zostać przyjęte przez Parlament Europejski i Radę w 2023 r., co umożliwi przyjęcie aktów wykonawczych dotyczących pierwszych gromadzeń danych również do końca 2023 r., a więc co najmniej 12 miesięcy przed rozpoczęciem pierwszych czasów odniesienia.

Gromadzenie danych i metadanych dla statystyk rocznych i częstszych niż roczne rozpocznie się w 2026 r., natomiast pierwszy czas odniesienia dla gromadzenia danych z dziesięcioletnich spisów powszechnych w nowych ramach przypadnie na 2031 r.

Wniosek nakłada też na Komisję (Eurostat) i państwa członkowskie obowiązek przeprowadzania badań pilotażowych w miarę potrzeby i w sposób proporcjonalny, aby dalej modernizować statystyki na podstawie tego rozporządzenia (ocena nowych tematów statystycznych i nowych źródeł danych, w tym będących w posiadaniu podmiotów prywatnych, opracowywanie nowych metodologii i technik, w tym technologii służących wzmocnieniu ochrony prywatności do celów bezpiecznego udostępniania danych).

- 1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.*

Problemy zidentyfikowane podczas oceny mają prawdziwie ogólnoeuropejski zakres wyraźnie związany z lukami w obecnym prawodawstwie UE. Bez dalszych działań ustawodawczych UE problemy te utrzymają się lub pogorszą. Obecne prawodawstwo UE prawdopodobnie będzie coraz mniej skuteczne i efektywne w osiąganiu swoich celów, w miarę jak wiele państw członkowskich kontynuuje modernizację w obrębie kraju, tworząc rejestry ludności i wykorzystując nowe źródła danych. Prawdopodobnie dalej zmniejszy się też przydatność, ponieważ oczekuje się, że statystyki na poziomie UE będą coraz bardziej odbiegać od potrzeb użytkowników pod względem treści, pożądanej częstotliwości lub aktualności. Bez działań ustawodawczych UE krajowe podejścia będą się coraz bardziej różnić, co doprowadzi do mniej porównywalnych statystyk, co z kolei stwarza ryzyko osłabienia procesu kształtowania polityki na poziomie UE.

Wartość dodaną kompletnych i porównywalnych statystyk ludnościowych i demograficznych na poziomie UE stanowi przede wszystkim ich znaczny wkład w różne potrzeby instytucjonalne i obszary polityki UE, które są bardzo istotne z punktu widzenia wielu priorytetów politycznych Komisji (takich jak gospodarka służąca ludziom, promowanie naszego europejskiego stylu życia, nowy impuls dla demokracji europejskiej). Statystyki ludnościowe i demograficzne są też potrzebne jako podstawa do różnych zadań i procedur instytucjonalnych UE określonych w Traktatach, jak krajowe współczynniki ważenia pozwalające określić 65 % ludności UE na potrzeby głosowania większością kwalifikowaną w Radzie (art. 16 TUE), długoterminowe prognozy gospodarcze i budżetowe UE w ramach europejskiego semestru (art. 121 ust. 6 TFUE szczegółowo rozwinięty w rozporządzeniu (UE) nr 1175/2011⁴⁷) oraz monitorowanie sytuacji demograficznej UE w ujęciu rocznym (art. 159 TFUE).

Dane te dostarczają informacji na potrzeby polityk UE wchodzących w zakres kompetencji dzielonych (np. polityki społecznej, spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości) oraz kompetencji uzupełniających (np. współpracy w dziedzinie zdrowia, młodzieży ochrony ludności i współpracy administracyjnej). Statystyki ludnościowe są podstawą pozostałych statystyk europejskich (badań reprezentacyjnych, rachunków narodowych) i są wykorzystywane do obliczenia wskaźników w przeliczeniu na mieszkańca. Statystyki ludnościowe i demograficzne są też zaprojektowane tak, aby zaspokoić potrzeby wielu różnych użytkowników, do celów podejmowania decyzji na wszystkich szczeblach w UE, jak również na potrzeby badań naukowych i informowania ogółu społeczeństwa.

⁴⁷

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1175/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 12).

1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

Obowiązkowe gromadzenie danych na podstawie określonych wspólnych przepisów ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia kompletności i aktualności statystyk ludnościowych na poziomie UE. Uregulowanie dobrowolnego gromadzenia danych charakteryzującego się już znaczną kompletnością może przynieść istotny przyrost skuteczności i wydajności z uwagi na dużą wartość dodaną UE wygenerowaną przy ograniczonych kosztach przyrostowych.

Dobrowolne gromadzenie danych jest właściwym instrumentem do pilotażowego badania tworzenia statystyk dotyczących nowych tematów lub cech oraz do wspierania przyrostowej zdolności krajowych systemów statystycznych w zakresie dostarczania takich nowych danych. Z czasem staje się ono jednak nieskuteczne, ponieważ powtarzające się koszty tworzenia statystyk ostatecznie nie generują znacznej wartości dodanej UE pod względem kompletności we wszystkich państwach członkowskich.

Nieprecyzyjne definicje prawne tematów statystycznych prowadzą do utraty kontroli nad harmonizacją pojęciową, a więc ostatecznie nad spójnością i porównywalnością. Przykład bazy ludności pokazuje, jak klauzula niewykonania zobowiązania pierwotnie wprowadzona jako wyjątek o ograniczonym zakresie stała się nowym standardem faktycznym.

Zbyt sztywne ramy prawne uniemożliwiają zachowanie przydatności z upływem czasu. Omawiana interwencja dotychczas dość szybko traciła przydatność, począwszy już od okresu wdrażania, z powodu braku mechanizmów elastyczności pozwalających dostosowywać gromadzenie danych do zmieniających się potrzeb czy korzystać z możliwości wynikających z dostępności nowych źródeł danych.

1.5.4. *Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami*

Jeżeli chodzi o obowiązujące wieloletnie ramy finansowe, wniosek jest spójny z Programem na rzecz jednolitego rynku ustanowionym rozporządzeniem (UE) 2021/690⁴⁸.

Jeżeli chodzi o prawodawstwo UE w dziedzinie statystyki, wniosek jest spójny z rozporządzeniem (WE) nr 223/2009 w sprawie statystyki europejskiej. Ponadto wniosek opracowano z myślą o integracji z rozporządzeniem (UE) 2019/1700 ustanawiającym wspólne ramy europejskich statystyk dotyczących osób fizycznych i gospodarstw domowych, opartych na danych na poziomie indywidualnym zbieranych metodą doboru próby, tak aby zakończyć modernizację statystyk europejskich społecznych.

⁴⁸

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Program na rzecz jednolitego rynku) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014 i (UE) nr 652/2014 (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.U. L 153 z 3.5.2021, s. 1).

1.5.5. Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków

Potrzeby finansowe wniosku zostaną ujęte w odpowiednich decyzjach w sprawie finansowania / rocznych programach prac Programu na rzecz jednolitego rynku oraz następnego programu obejmującego statystyki europejskie.

1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

☐ Ograniczony czas trwania

- ☐ Okres trwania wniosku/inicjatywy: od [DD/MM]RRRR r. do [DD/MM]RRRR r.
- ☐ Okres trwania wpływu finansowego: od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na płatności.

☒ Nieograniczony czas trwania

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od 2022 r. do 2024 r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane tryby zarządzania⁴⁹

☒ Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję

- ☒ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;
- ☐ przez agencje wykonawcze;

☐ Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi

☐ Zarządzanie pośrednie poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

- ☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;
- ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- ☐ organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego;
- ☐ organom prawa publicznego;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile są im zapewnione odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego i zapewniono odpowiednie gwarancje finansowe;

⁴⁹ Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

- ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.
- *W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.*

Uwagi

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Wniosek zobowiąże państwa członkowskie do przedkładania raportów jakości dotyczących wszystkich danych i metadanych gromadzonych na podstawie rozporządzenia co trzy lata począwszy od marca 2027 r.

Ponadto Komisja (Eurostat) we współpracy z państwami członkowskimi będzie musiała przygotowywać sprawozdania z wyników wszelkich badań pilotażowych przeprowadzonych na podstawie rozporządzenia.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

Trybem zarządzania wybranym do celów wniosku jest bezpośrednie zarządzanie przez Komisję, a główne ryzyko dotyczy zarządzania zamówieniami publicznymi i dotacjami.

Strategia kontroli Eurostatu skupia się na umowach o udzielenie dotacji i transakcjach dotyczących udzielania zamówień publicznych. Opiera się na ocenie ryzyka i przestrzega zasad oszczędności, efektywności i skuteczności. Ma ona (i) wspierać identyfikację ryzyka i zarządzanie ryzykiem; (ii) ustanowić ramy dla wszystkich rodzajów działań kontrolnych dotyczących transakcji finansowych w obrębie Eurostatu; (iii) pomagać w obniżeniu wskaźnika błędów kontroli *ex post* umów o udzielenie dotacji do akceptowalnego poziomu i w utrzymaniu go na tym poziomie; (iv) zwiększyć efektywność i skuteczność kontroli; a także (v) ograniczyć obciążenie administracyjne beneficjentów i Eurostatu.

Jeżeli chodzi o udzielanie zamówień publicznych, kontrole zapobiegawcze (kontrole *ex ante*) obejmują ocenę ryzyka koncentracji transakcji dotyczących udzielania zamówień publicznych oraz przeglądy jakości *ex post*.

W odniesieniu do dotacji, kontrole zapobiegawcze (kontrole *ex ante*) obejmują kontrole wykrywające (kontrole *ex post*), okresowe oceny kwot ryczałtowych, kosztów jednostkowych lub stawek ryczałtowych oraz kontrole *ad hoc*.

2.2.2. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia

Komisja (Eurostat) opracowała strategię kontroli. Środki i instrumenty zawarte w tej strategii mają w pełni zastosowanie do dostarczania danych statystycznych na mocy proponowanego rozporządzenia. Zmiany wprowadzane w ramach tej strategii mogą zmniejszyć prawdopodobieństwo występowania nadużyć finansowych i przyczynić się do zapobiegania im. Są wśród nich: uproszczenie, stosowanie opłacalnych procedur monitorowania oraz przeprowadzanie kontroli *ex ante* i *ex post* opartych na

ryzyku. Proponowana strategia obejmuje również działania podnoszące świadomość i szkolenia dotyczące zapobiegania nadużyciom finansowym.

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

Komisja (Eurostat) stosuje strategię kontroli, której celem ogólnym jest ograniczenie ryzyka braku zgodności z kryterium istotności 2 %, zgodnie z celami kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem określonymi w programie statystycznym (Program na rzecz jednolitego rynku w obowiązujących wieloletnich ramach finansowych). 100 % transakcji finansowych (a zatem 100 % budżetu) będzie podlegać obowiązkowej kontroli *ex ante* zgodnie z rozporządzeniem finansowym.

W oparciu o wyniki rocznej analizy ryzyka przeprowadzone zostaną dodatkowe kontrole polegające na szczegółowej analizie dokumentacji. Mogą one objąć od 4 do 6 % całkowitego budżetu zarządzanego przez Eurostat.

2.3. **Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom**

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

W dniu 30 października 2013 r. Eurostat przyjął swoją pierwszą strategię zwalczania nadużyć finansowych na lata 2014–2017, zgodnie ze strategią Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych z dnia 24 czerwca 2011 r. Aktualnie obowiązująca strategia zwalczania nadużyć finansowych obejmuje lata 2021–2024.

Strategia określa trzy cele operacyjne: (i) wzmocnienie istniejących środków zwalczania nadużyć finansowych; (ii) lepsze włączenie procedur zwalczania nadużyć finansowych w procesy oceny ryzyka i zarządzania ryzykiem w Eurostacie oraz w jego działania kontrolne, planistyczne, sprawozdawcze i monitorujące; oraz iii) zwiększenie zdolności Eurostatu do zapobiegania nadużyciom finansowym i jego świadomości w tym zakresie w ramach kultury przeciwdziałania oszustwom obowiązującej w Komisji.

Strategii zwalczania nadużyć finansowych towarzyszy plan działania. Podczas okresu jego stosowania wdrażanie strategii zwalczania nadużyć finansowych jest monitorowane dwa razy w roku. Sprawozdania z tego monitorowania są przedstawiane kierownictwu.

Wszyscy potencjalni beneficjenci dotacji są organami publicznymi (krajowe urzędy statystyczne i inne organy krajowe, określone w rozporządzeniu (WE) nr 223/2009). Ponadto dotacje są przyznawane bez zaproszenia do składania wniosków. Istnieją środki służące monitorowaniu zarządzania dotacjami. Uwzględniają one szczególne procedury przyznawania dotacji oraz obejmują analizę *ex ante* i *ex post* zarządzania dotacjami.

Wykorzystanie kosztów jednostkowych i kwot ryczałtowych, zgodnie z art. 124 ust. 1 rozporządzenia finansowego znacznie ogranicza ryzyko błędów związanych z zarządzaniem dotacjami, pozwalając na uproszczenia administracyjne.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżnicowane/niezróżnicowane ⁵⁰	państw EFTA ⁵¹	krajów kandydujących ⁵²	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
	BGUE-BXXXX-03-020500-C1-ESTAT	Zróżn.	TAK	NIE	TAK	NIE

- Proponowane nowe linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn./niezróżn.	państw EFTA	krajów kandydujących	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
	Brak		TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE

⁵⁰ Środki zróżnicowane/środki niezróżnicowane

⁵¹ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

⁵² Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	1	Jednolity rynek, Badania naukowe i innowacje
---	---	--

Dyrekcja Generalna: ESTAT			Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Kolejne lata	OGÓŁEM
• Środki operacyjne							
Linia budżetowa ⁵³ 03 02 05	Środki na zobowiązania	(1a)	3,889	3,191	1,183	0,000	8,263
	Środki na płatności	(2a)	1,296	2,360	2,754	1,853	8,263
Linia budżetowa	Środki na zobowiązania	(1b)					
	Środki na płatności	(2b)					
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy ⁵⁴							
Linia budżetowa		(3)					
OGÓŁEM środki dla DG ESTAT	Środki na zobowiązania	=1a+1b+3	3,889	3,191	1,183	0,000	8,263
	Środki na płatności	=2a+2b +3	1,296	2,360	2,754	1,853	8,263

⁵³ Zgodnie z oficjalną nomenklaturą budżetową.

⁵⁴ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

• OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)	3,889	3,191	1,183	0,000	8,263
	Środki na płatności	(5)	1,296	2,360	2,754	1,853	8,263
•OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy		(6)					
OGÓŁEM środki na DZIAŁ <1> wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4+6	3,889	3,191	1,183	0,000	8,263
	Środki na płatności	=5+6	1,296	2,360	2,754	1,853	8,263

Jeżeli wpływ wniosku/inicjatywy nie ogranicza się do jednego działu operacyjnego, należy powtórzyć powyższą część:

•OGÓŁEM środki operacyjne (wszystkie działy operacyjne)	Środki na zobowiązania	(4)					
	Środki na płatności	(5)					
OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy (wszystkie działy operacyjne)		(6)					
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 6 wieloletnich ram finansowych (kwota referencyjna)	Środki na zobowiązania	=4+6	3,889	3,191	1,183	0,000	8,263
	Środki na płatności	=5+6	1,296	2,360	2,754	1,853	8,263

Dział wieloletnich ram finansowych	7	„Wydatki administracyjne”
---	----------	---------------------------

Niniejszą część uzupełnia się przy użyciu „danych budżetowych o charakterze administracyjnym”, które należy najpierw wprowadzić do [załącznika do oceny skutków finansowych regulacji](#) (załącznika V do zasad wewnętrznych), przesyłanego do DECIDE w celu konsultacji między służbami.

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Kolejne lata	OGÓŁEM
Dyrekcja Generalna: ESTAT						
•Zasoby ludzkie		3,656	3,656	3,656	0,000	10,968
•Pozostałe wydatki administracyjne		0,100	0,100	0,100	0,000	0,300
OGÓŁEM DG ESTAT		3,756	3,756	3,756	0,000	11,268

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	3,756	3,756	3,756	0,000	11,268
--	--	-------	-------	-------	-------	---------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Kolejne lata	OGÓŁEM
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 7 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	7,645	6,947	4,939	0,000	19,531
	Środki na płatności	5,052	6,116	6,510	1,853	19,531

3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty			Rok 2025		Rok 2026		Rok 2027		OGÓŁEM	
↓										
	PRODUKT									
	Rodzaj ⁵⁵	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ⁵⁶			Zapewnienie kompletnych, spójnych i porównywalnych statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań							
- Statystyki		0,542		0,713		0,713		0,201		1,627
- Infrastruktura wymiany danych		0,235		0,700		0,002		0,002		0,704
Cel szczegółowy nr 1 – suma cząstkowa				1,413		0,715		0,203		2,331
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 2			Zapewnienie aktualnych i częstych statystyk dla zaspokojenia potrzeb użytkowników							
- Statystyki		0,542		0,713		0,713		0,201		1,627
Cel szczegółowy nr 2 – suma cząstkowa				0,713		0,713		0,201		1,627
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 3			Dostarczanie statystyk, które są wystarczająco kompleksowe pod względem istotnych tematów oraz dostatecznie szczegółowe pod względem cech i podziałów							
- Statystyki		0,638		0,809		0,809		0,297		1,915

⁵⁵ Produkty odnoszą się do produktów i usług, które zostaną zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).

⁵⁶ Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cel(e) szczegółowy(e) ...”.

Cel szczegółowy nr 3 – suma cząstkowa				0,809		0,809		0,297		1,915
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 4			Promowanie ram prawnych i ram gromadzenia danych, które są wystarczająco elastyczne, aby można je było dostosowywać do zmieniających się potrzeb w zakresie polityki oraz możliwości wynikających z nowych źródeł							
- Badania pilotażowe		0,288		0,288		0,288		0,288		0,864
- Nowe źródła danych, metodologie		0,509		0,665		0,665		0,196		1,526
Cel szczegółowy nr 4 – suma cząstkowa				0,953		0,953		0,483		2,389
OGÓŁEM				3,889		3,191		1,183		8,263

3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	OGÓŁEM
--	-------------	-------------	-------------	--------

DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych				
Zasoby ludzkie	3,656	3,656	3,656	10,968
Pozostałe wydatki administracyjne	0,100	0,100	0,100	0,300
Suma częściowa DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	3,756	3,756	3,756	11,268

Poza DZIAŁEM 7⁵⁷ wieloletnich ram finansowych				
Zasoby ludzkie				
Pozostałe wydatki o charakterze administracyjnym				
Suma częściowa poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych				

OGÓŁEM	3,756	3,756	3,756	11,268
---------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne wydatki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

⁵⁷

Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

3.2.3.1. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)			
20 01 02 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)	20	20	20
20 01 02 03 (w delegaturach)			
01 01 01 01 (pośrednie badania naukowe)			
01 01 01 11 (bezpośrednie badania naukowe)			
Inna linia budżetowa (określić)			
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC)⁵⁸			
20 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)	6	6	6
20 02 03 (CA, LA, SNE, INT i JPD w delegaturach)			
XX 01 xx yy zz⁵⁹	- w centrali		
	- w delegaturach		
01 01 01 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)			
01 01 01 12 (CA, INT, SNE – bezpośrednie badania naukowe)			
Inna linia budżetowa (określić)			
OGÓŁEM	26	26	26

03 oznacza odpowiedni obszar polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	Prace metodologiczne w celu należytego wdrożenia pojęć, definicji i metod statystycznych Prace w zakresie tworzenia danych w celu otrzymania, przetwarzania, walidowania i publikacji danych i metadanych Analiza danych, publikacje i wsparcie dla użytkowników Współpraca regulacyjna w dziedzinie statystyki Współpraca międzynarodowa w sprawach dotyczących statystyki
Personel zewnętrzny	IT i pozostałe prace techniczne wspierające tworzenie i analizę danych

⁵⁸ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JPD = młodszy specjalista w delegaturze.

⁵⁹ W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

Wniosek/inicjatywa:

- ☒ może zostać w pełni sfinansowany(a) przez przegrupowanie środków w ramach odpowiedniego działu wieloletnich ram finansowych (WRF).

Należy wyjaśnić, na czym ma polegać przeprogramowanie, określając linie budżetowe, których ma ono dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty. W przypadku znacznego przeprogramowania należy załączyć arkusz kalkulacyjny.

Potrzeby finansowe zostaną pokryte ze środków Programu na rzecz jednolitego rynku, jak przewidziano w programowaniu finansowym WRF 2021–2027.

- ☐ wymaga zastosowania nieprzydzielonego marginesu środków w ramach odpowiedniego działu WRF lub zastosowania specjalnych instrumentów zdefiniowanych w rozporządzeniu w sprawie WRF.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając działy i linie budżetowe, których ma dotyczyć, odpowiadające im kwoty oraz proponowane instrumenty, które należy zastosować.

- ☐ wymaga rewizji WRF.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając linie budżetowe, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

Wniosek/inicjatywa:

- ☒ nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- ☐ przewiduje współfinansowanie ze strony osób trzecich szacowane zgodnie z poniższymi szacunkami:

środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok N ⁶⁰	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			Ogółem
Określić organ współfinansujący								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

⁶⁰ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się realizację wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np. 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- ☒ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody
- ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
 - ☐ wpływ na zasoby własne
 - ☐ wpływ na dochody inne
 - Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków ☐

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ⁶¹						
		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
Artykuł ...								

W przypadku wpływu na dochody przeznaczone na określony cel należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

--

Pozostałe uwagi (np. metoda/wzór użyte do obliczenia wpływu na dochody albo inne informacje).

--

⁶¹ W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.